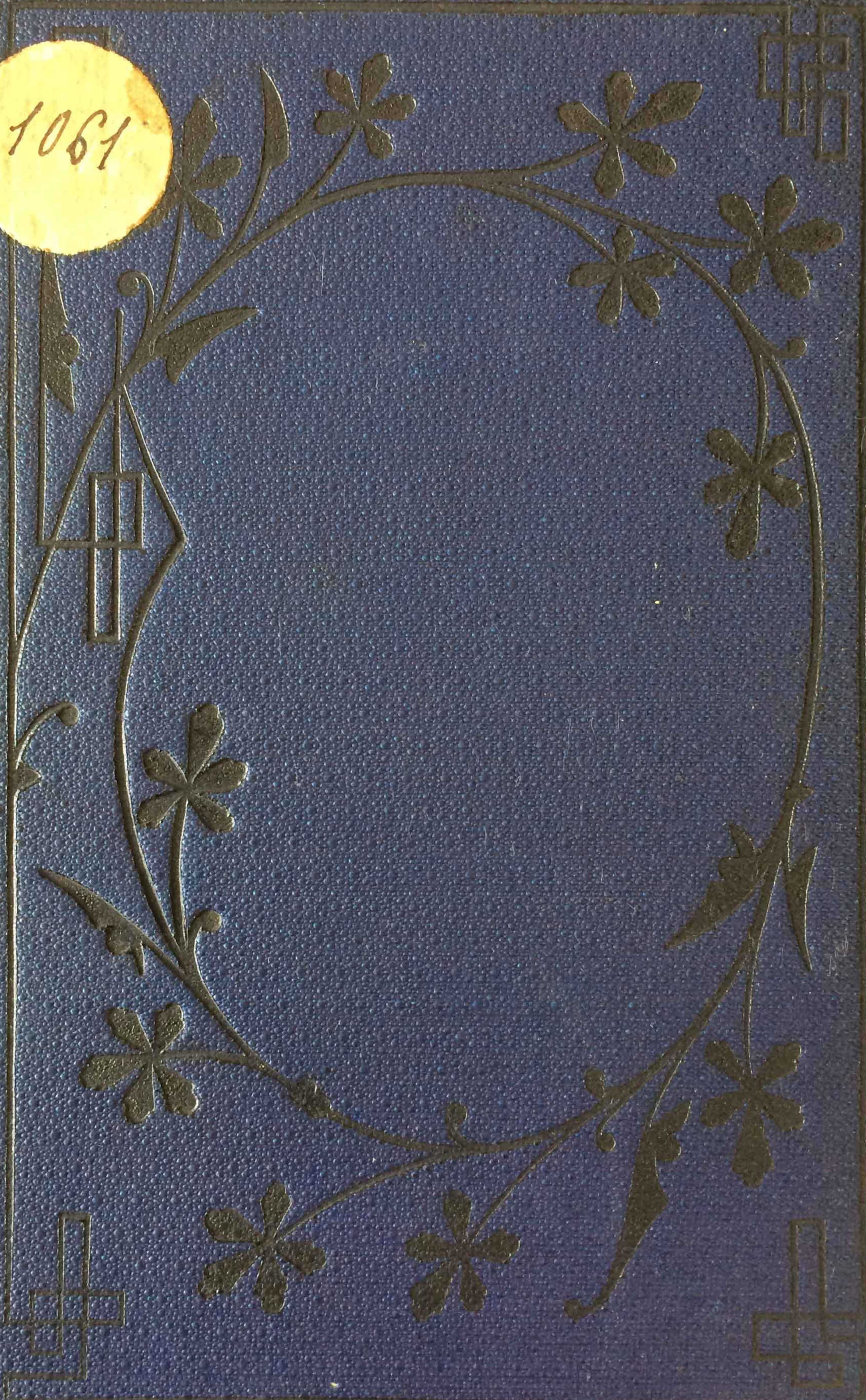

1061

~~Wm~~

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵՋՈՒԻ

ՆՈՐ ՄԵԹՈՏ

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

Uhu

Herrn Grafen von Empressen

zu seiner Majestät

Stellungnahme

29. Aug. 29
Königreich

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՄԵԹՈՏ ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ

ՈՐ ԿԸ ԲՈՎԱՆԴԱԿԷ

- 1°. ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆՑ ՆԵՐԿԱՅԱԾ ԱՄԵՆ ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԵԱՆՑ
ԼՈՒԾՈՒՄԸ, ՊԱՐՁ ԵՒ ԴԻՒՐԻՆ ԿԱՆՈՆԱՑ ՄԻՋՈՑԱԻ.
- 2°. ՅԱՆԿ ՄԸ ԱՆՓՈՓՈԽԵԼԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆՑ,
ԵՒ
- 3°. ԱԻԱՆԴԵԱԼ ԿԱՆՈՆԱՑ ՅԱՐՄԱՐՑՈՒԱԾ ՇՐԱՀԱՆԳՆԵՐ,
ՀԱՆԴԵՐՁ ԻՐԵՆՑ ՍՐԲԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ.

Ի ՊԷՏՍ ՈՒՍԱՆՈՂԱՑ

ԵՐԿԱՍԻՐԵԱՑ

ՅԱԿՈԲ Գ. ԷՏԻԼԵԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

—
1882

1061

Ա Ռ

ՄԵՍ. ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԷՅԷՆՏԻ ՀԱՐԵՆՑ

ԱՆՋՈՒԳԱԿԱՆ ԲԱՐԵՐԱՐՆ ԻՄ

Թոյլ տուէ՛ք ինձ առ Ձեզ ձօնել զայս մաս-
տենիկ, ո՛ր վեհագն հոգի, առ Ձե՛զ որ գթու-
թեամբ պարարուն, սարայ՛ք զինէն գորով եւ
խնամ ՚ի պահուն յորում մի հիւանդութիւն
անողո՛քելի պաշարել էր զիս համակ: Փոխան
ուրեմն այն անհո՛ւն բարեաց զոր նուիրեցի՛ք
ինձ յօժարակամ, ընդունել աղերսեմ Ձեզ
զառաջիկայս ՚ի նշան երախտագիտութեանս:

ՅԱԿՈԲ Գ. ԷՏԻԼԵԱՆ

Ն Ա Խ Ա Բ Ա Ն

Ընդհանրապէս աշակերտք մեծ դժուարութիւն զգացած են ու կ'զգան յաւէտ քարթիւսիքներու կանոնաց խելամսելու մասին. փորձն ալ ապացուցած է զայս: Մեր փափաքելով դիւրին մեթոտով մը ուսուցանել Հայ ուսանողաց Ֆրանսերէն լեզուի սոյն կարեւոր մասն, ձեռնարկեցինք ներկայ երկասիրութեան: Սոյն երկասիրութիւն, յորում ամփոփուած են գրեթէ քարթիւսիքներու զլիսաւորագոյն կանոններն, կը պարունակէ միանգամայն զանազան հրահանգներ, զորս յաւելցուցած ենք 'ի վերջ գիտելեաց: Մէն մի սրբագրելի հրահանգ ունի իւր դէմն իւր սրբագրեալ մասն:

Արդ՝ որպէս զի փափաքելի օգտակարութիւնն ունենայ սոյն դասագիրքն, կը յայտարարեմք այժմէն թէ՛

Որ եւ իցէ կանոն մը ուշադրութեամբ կարդալէ ու զայն լաւ մը հասկնալէ յետոյ, հարկ է գործադրել այդ կանոնի նկատմամբ գրուած հրահանգն, ու այս աշխատութիւնն աւարտելէ յետոյ, հարկ է քաղդատել զայն սրբագրեալ մասին հետ: Այսպիսեալ միայն կարէ ուսանողն յաղթել ամէն դժուարութեանց:

Ի վերջոյ, քաղցր է մեզ յուսալ որ մեր ներկայ երկասիրութիւնն ալ Մեծարոյ ուսուցչաց հաւանութեանն արժանանալով, պիտի քաջալերիմք ուրիշ աշխատութեանց եւս ձեռնարկել յօգուտ Հայ պատանեաց:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Ն Ա Խ Ա Գ Ի Տ Ե Լ Ի Ք

Բարձրախիբներու համաձայնութեան կանոններն աստ նշանակելէ առաջ, համառօտիւ խօսինք արդ այն քանի մը կարևոր գիտելեաց վրայ, որք մեծապէս դիւրացուցած պիտի լինին մեզ քարթիսիբներու կանոնաց ուսումնս :

Թէ ի՞նչ է Տէր բային

Du Sujet

Տէր բային այն բառն է որ բային գործողութիւնը կ'ընէ :

Տէր բային գրեթէ կ'ըլլայ միշտ գոյական մը, և կամ je, tu, il, nous, vous, ils գերանուններէն մին :

Բայի մը տէրն, այսինքն տէր բային կրնամք գտնել բային վրայ սա հարցումներէն մին ընելով. qui est-ce qui? անձերու համար, և qu'est-ce qui? իրերու համար, ինչպէս. Paul

est bon. *Qui est-ce qui est bon?* Paul *տէր բայի* est *ին* :

La modestie plaît. *Qu'est-ce qui plaît?* La modestie *տէր բայի* plaît *ին* : Nous cherchons Pierre. *Qui est-ce qui cherche?* Nous *տէր բայի* cherchons *ին* :

Թէ ի՞նչ է Սեռի խնդիրն

Du Complément direct

Նախադասութեան մը մէջէն սեռի խնդրոյն ո՞ր բառն ըլլալը հասկնալով է որ պիտի կարենամք դիւրաւ խելամտիլ ըստ իսիքներու համաձայնութեան կանոնաց : Միտք պահեմք ուրեմն թէ սեռի խնդիրն առանց նախադրութեան կը շինուի, մեր հայցական հոլովին տեղ կը դործածուի, և անձերու համար *qui?* ու իրերու համար *quoi?* հարցման կը պատասխանէ, *ինչպէս* . Nous respectons nos parents ; nous étudions *l'histoire* . Nous respectons *qui?* nos parents ; nous étudions *quoi?* *l'histoire* . Nos parents, *l'histoire* սեռի խնդիր են respecter և étudier բայերուն :

Կը տեսնուի ահա այս կանոնէն որ դիւրին է չը շփոթել տէր բային սեռի խնդրոյն հետ, ընելով բային վրայ այն երկու տարբեր հար-

ցումներն զոր քիչ մը առաջ նշանակեցինք: —
Սեռի խնդիրն կրնայ ըլլալ մէկ կամ մէկէ աւելի
գոյականներ, կամ՝ me, te, se, le, la, les, nous, vous
դերանուններէն մին, երբոր me ն՝ moi ի, te ն՝ toi ի, և se ն՝ soi ի տեղ դրուած
ըլլան, և կամ թէ՛ երբեմն ալ quel, combien de, que de բառերէն միոյն հետ ընկերացած ա-
նուն մը :

Թէ ի՞նչ է Բնութեան խնդիրն

Du Complément indirect

Նախադասութեան մը մէջէն բնութեան
խնդրոյն ո՞ր բառն ըլլալը հասկնալն ուրիշ բանի
համար չէ կարեւոր մեղ, բայց եթէ զայն չը
չփոթելոյ համար սեռի խնդրոյն հետ: Միտք
պահենք ուրեմն որ բնութեան խնդիրն նա-
խադրութեամբ մը լրացունելով բային արտա-
յայտած գաղափարն, անփոփոխելի կը գործէ
քարթիսիքներն: Բնութեան խնդիրն à qui? à
quoi? de qui? de quoi? par qui? par quoi? a-
vec qui? dans quoi? ևն. հարցմանց միոյն կը
պատասխանէ, ինչպէս. Dieu donna sa loi à
Moïse. Dieu donna sa loi à qui? à Moïse բնու-
թեան խնդիր donna ին: La vie naît de la mort.
La vie naît de quoi? de la mort բնութեան

խնդիր naît ին՝ Les ballons furent inventés par Montgolfier. Les ballons furent inventés par qui? par Montgolfier բնութեան խնդիր furent inventés ին՝

Me, te, se, nous, vous, և ուրիշ մի քանի դերանուններ որք իբրեւ սեռի խնդիր կը գործածուին, կրնան բնութեան խնդիր ալ ըլլալ. բայց այն ատեն պիտի տեսնենք որ, (և անշուշտ բային վրայ à qui? à quoi? de qui? de quoi? ևն, հարցումներէն մին ընելով) me ն՝ à moi ի, te ն՝ à toi ի, se ն՝ à soi ի, lui ն՝ à lui ի, և elle ն՝ à elle ի տեղ դրուած են:

Այս բացատրութիւններն դիւրութիւն պիտի տան մեզ որոշել սեռի խնդիրը բնութեան խնդրէն. և որովհետեւ ըսինք թէ բնութեան խնդիրն անփոփոխելի կը թողու թարթ խաիքն, եթէ ուրիշ առթիւ ևս դոյզն ինչ անով զբաղինք, պատճառն ուրիշ բան չը պիտի լինի, եթէ ոչ վստահ ընելոյ համար զմեզ թէ թարթ խաիքն անհամաձայն մեալ պարտի:

Ահաւասիկ ասոնք են մեզ կարեւոր եղած դիտելիքներն, զորս լաւ մը միտք պահելէ վերջը հարկ է անցնիլ հետեւեալ կանոնաց:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ՆԵՐԿԱՅԻ ՎՐԱՅ

Du participe présent

Ընդունելութիւն ներկան միշտ ant կը վերջաւորի. ընդունելութիւն ներկան անփոփոխելի է, և պատահական, անցաւոր, ժամանակաւոր գործողութիւնմը կը ցուցունէ, ինչպէս.

« J'ai vu ces mères caressant leurs enfants. »

Բայ-ածականը՝ որ ընդունելութիւն ներկային պէս ant կը վերջաւորի, ուրիշ ածականաց նման իր գոյականին հետ կը համաձայնի. բայ-ածականը յիճակ կամ կերպ կը նշանակէ, ինչպէս. « Ces mères sont caressantes. »

Բայց այն տարբերութիւնն որ կը զատէ գործողութիւնը վիճակէն, երբեմն շատ դժուարին է հասկնալն. ուստի նշանակեմք հոս այն միջոցներն որովք կարելի է ուսանողին որոշել գործողութիւնը վիճակէն :

Արդ, դիւրաւ կը հասկցուի թէ ant վերջաւորող բառն գործողութիւն կը ցուցունէ և հետեւաբար ընդունելութիւն ներկայ է, այսինքն անփոփոխելի,

1°. Եթէ կարելի ըլլայ qui յարաբերական դերանունով բային ուրիշ մէկ ժամանակին դարձունել այդ ընդունելութիւնն, ինչպէս. « On aime les enfants obéissant à leurs parents ; »

կարելի է ըսել *qui obéissent* : Բայ-ածականն ուրիշ կերպիւ չը պիտի հպատակէր սոյն փոփոխութեան, եթէ ոչ *être* բային ժամանակաց միոյն հետ ընկերացած, ինչպէս. « On aime les enfants obéissants ; » *qui sont obéissants*. Այլ օրինակք. — « La mer mugissant avec force ; » la mer *qui mugissait*, ընդունելութիւն ներկայ. — « Ils ont eu la témérité de s'embarquer sur cette mer mugissante ; » sur cette mer *qui était mugissante*, բայ-ածական :

2°. Երբ *ant* վերջաւորող բառն սեռի խնդիր մ'ունենայ, ինչպէս. « On entend les lourds marteaux frappant l'enclume ; » frappant *quoi ? l'enclume*. Բայ-ածականը բնութեան խնդիր կրնայ ունենալ միայն, ինչպէս. « Les Juifs apprirent la langue chaldaïque fort *approchante* de la leur ; » *approchante de quoi ? de la leur*.

3°. Երբ *ne* բացասականին ընկերացած ըլլայ, ինչպէս. « Ce sont de bons joueurs *ne grondant* jamais ; ». — Les élèves *ne travaillant pas* ne feront aucun progrès ; »

4°. Դարձեալ, ընդհանրապէս, դիւրաւ կը ճանչցուի ընդունելութիւն ներկան, երբոր *en* նախադրութիւն դրուած ըլլայ վրան, յայտնի թէ զօրութեամբ, ինչպէս. « Vous leurs fîtes, seigneur, *en les croquant*, beaucoup d'honneur. »

— « Nos braves s'accrochant se prennent aux cheveux. » այսինքն en s'accrochant : Սակայն նկատէ որ կրնայ ըսուիլ միանգամայն . « Elle a voyagé en mendiante pour n'être pas reconnue ; » . — « Le mouvement des eaux se transforme en courants réguliers ; » որովհետև , այս նախադասութեանց մէջ mendiante եւ courants բառերն գոյականաբար առնուած են :

Կատարելագործելոյ համար այս մասն , յաւելունք թէ շատ մը բարձ խիբ բրէզաններ՝ ածականաց կամ գոյականներու վիճակի անցնելով , իրենց ուղղագրութիւններն ալ կը փոխեն . ահաւասիկ այդ բարձ խիբներու ցանկն .

Բարձ խիբք

Ածականի կամ Գոյականի

Adhérent

Adhérent

Affluent

Affluent

Coïncidant

Coïncident

Compétant

Compétent

Confluant

Confluent

Convergeant

Convergent

Divergeant

Divergent

Emergeant

Emergent

Equivalent

Equivalent

Excellent

Excellent

Expédiant

Expédient

Négligeant	Négligent
Précédant	Précédent
Présidant	Président
Résidant	Résident
Violant	Violent
Convainquant	Convaincant
Extravaguant	Extravagant
Fabriquant	Fabricant
Fatiguant	Fatigant
Intriguant	Intrigant
Suffoquant	Suffocant
Vaquant	Vacant

Ընդունելութիւն անցեալի վրայ

Du participe passé

Ընդունելութիւն անցեալը երեք կերպով կը գործածուի :

1°. Առանց օժանդակի .

2°. Être օժանդակով .

3°. Avoir օժանդակով .

ԿԱՆՈՆ ԱՌԱՋԻՆ

Հնդուներու թիւն անցեալ առանց օժանդակի

PREMIÈRE RÈGLE

Participe passé sans auxiliaire

Երբ ընդունելութիւն անցեալն առանց օժանդակի գործածուի՝ սեռով և թուով կը համաձայնի իր ցուցուցած անուան կամ դերանուան հետ, ինչպէս. «Un mensonge couvert par un autre mensonge, c'est une tache remplacée par un trou.» — «Entourés de toutes parts, ils se crurent perdus et se virent forcés de se rendre.» — «La terre n'est couverte que de palais détruits, de trônes renversés.»

Կան սակայն մի քանի բացառութիւններ որոց տեղեկանալ կարևոր է յոյժ. օրինակ իմն՝ approuvé, attendu, certifié, ci-inclus, ci-joint, excepté, ouï, passé, supposé, vu, y compris և non compris ընդունելութիւն անցեալներն երբ իրենց ցուցուցած բառէն առաջ դրուին, անփոփոխ կը մնան, ինչպէս. «Approuvé l'écriture; attendu ses infirmités; certifié la présente copie; ci-joint, ci-inclus la pièce demandée; excepté les jours de fête; passé cette heure; supposé ces faits; y compris la ferme;» զի այս

պարագային մէջ վերոյիշեալ ընդունելութիւններն իբրեւ նախադրութիւն նկատուած են, ու *hormis*, à l'exception de, à cause de տեղ գործածուած: Իսկ հարկ է համաձայնեցունելով գրել. «L'écriture ci-dessus approuvée; des événements attendus; la présente copie certifiée, ci-jointe, ci-incluse; ces circonstances supposées; ces enfants exceptés;» ըստ որում սոյն ընդունելութիւնք իրենց ցուցուցած բառէն վերջը դրուած ատեն պարտին համաձայնիլ անոր հետ:

ԿԱՆՈՆ ԵՐԿՐՈՐԻ

Ընդունելութիւն անցեալ Être օժանդակով
գործածուած

DEUZIÈME RÈGLE

**Participe passé conjugué avec
l'auxiliaire ÊTRE**

Եթէ ընդունելութիւն անցեալն être օժանդակին հետ խոնարհուած ըլլայ, անոր տէր բային հետ իբրեւ ածական սեռով և թուով կը համաձայնի, ինչպէս. «L'homme a été formé du limon de la terre, et la femme a été

formée de l'homme ; l'un et l'autre ont été formés à l'image de Dieu.» — «*La couleur de pourpre a été découverte par un chien de berger.»* — «*L'honneur et la justice sont entièrement bannis de ce monde . »*

ԿԱՆՈՆ ԵՐՐՈՐԴ

Ընդունելութիւն անցեալ Avoir
օժանդակով խոնարհուած

TROISIÈME RÈGLE

**Participe passé conjugué avec
l'auxiliaire AVOIR**

Եթէ ընդունելութիւն անցեալն avoir օժանդակին հետ խոնարհուած ըլլայ, իւր սեռի խնդրոյն հետ կը համաձայնի երբ այս խնդիրն իրմէ առաջ դրուած է. իսկ անփոփոխելի կը մնայ, եթէ ընդունելութիւն անցեալն սեռի խնդիր չ'ունենայ, կամ թէ սեռի խնդիրն ընդունելութենէն վերջը դրուած ըլլայ, և կամ թէ ըսենք երբ խնդիրն ըլլայ իննդիւր քննութեան, ինչպէս յառաջագոյն ըսած ենք արդէն : Միտ դնեմք այժմ հետեւեալ օրինակաց . «*Les élèves ont récité;*» *ont récité* quoi? չը կայ սեռի խնդիր, ուստի անփոփոխ մնացած է ըն-

դուռնեւըթիւնն : — « Les élèves ont récité leur leçon ; » ont récité quoi ? leur leçon . հոս ը-
cité ն դարձեալ անփոփոխ մնացած է , վասն զի
իւր սեռի խնդիր leçon բառը իրմէ վերջը
դրուած է : — « La leçon que les élèves ont
récitée ; » ont récité quoi ? la leçon . այս օրի-
նակին մէջն ալ ընդուռնեւըթիւնն ահա համա-
ձայնած է սեռի խնդիրն իրմէ առաջ գտնուե-
լուն համար :

Ահաւասիկ իրենց սեռի խնդիրներէն վերջը
դրուած բարձրիւններու քանի մը օրինակներ,
իրենց սեռի խնդիրներէն՝ որք դերանուանք են
կամ գոյականք , և որոց նկատմամբ խօսեցանք
արդէն Սեռի խնդրոյն մասին մէջ . « Dieu m'a
protégée et secourue , dit-elle ; ma sœur , je t'ai
toujours aimée . — On vous a longtemps cher-
chées , mesdemoiselles . — Mon honneur , je
l'ai sauvé ; ma fortune , je l'ai perdue . —
Voici la lettre que tu as cherchée et que tu as
cru perdue . — Quels services il m'a rendus ! que
de bons conseils il m'a donnés ! — Combien de
fautes il m'a épargnées ! »

Երբ nous և vous դերանուններն անձ մը
միայն ցուցուելու համար դորձածուած
ըլլան , բարձրիւն ալ հարկաւ եզակի կը դրուի ,
ինչպէս . « Vous êtes estimée , madame . —

Nous sommes persuadé (իր վրայ խօսելով) de l'excellence de notre méthode. »

Արդ, այս բացատրութիւններն նշանակելէ յետոյ, այսպէս համառօտենք թարթ իսիքներու կանոնն : Բարթ իսիքն պարտի համաձայնիլ, իբրեւ տծական, իր ցուցուցած անուան հետ երբ գործածուած ըլլայ առանց օժանդակի : Բարթ իսիքն պարտի համաձայնիլ տէր բային հետ, երբ être օժանդակին հետ խոնարհուած ըլլայ : Իսկ երբ թարթ իսիքն avoir օժանդակին հետ ընկերացած է, պարտի համաձայնիլ իր սեռի խնդրոյն հետ միայն երբ այս խնդիրն իրմէ առաջ դրուած է :

Այն գծուարութիւններն որոց պիտի պատահինք ու յաղթենք, անոնք թարթ իսիքներէ չը պիտի ծագին, այլ առաւել եւս բայերու տարբեր տեսակներէ :

Միտ դնեմք ուրեմն հետեւեալ բացատրութեանց :

ՆԵՐԳՈՐԾԱԿԱՆ ԲԱՅԵՐ

VERBES ACTIFS OU TRANSITIFS

Դիւրաւ կը ճանչցուի թէ բայ մը ներգործական է, երբ կարելի ըլլայ այդ բային առջև quelqu'un կամ quelque chose բառերէն մին դնել : Je console, je choisis ներգործական

բայեր են, զի կարելի է ըսել *consoler* quel-
qu'un, *choisir* quelque chose :

Այն կանոններն՝ զորս նշանակեցինք *avoir*
բային հետ խոնարհուած բարձ իսիր բասէին
նկատմամբ, կը յարմարին նաեւ ներգոր-
ծական բայից, որովհետեւ ներգործական
բայերն ալ իրենց բաղադրեալ ժամանակաց մէջ
avoir օժանդակը կ'առնուն :

Քանի մը ներգործական բայեր կրնան ըլլալ
չէզոք բայ. բայց այն ատեն պէտք է հետեւին
չէզոք բայերուն համար նշանակուած կանոնին.
« *Il nous a aidés dans nos besoins.* » . — *Il*
nous a aidé à soulever ce fardeau. » . — Առջի
օրինակին մէջ *aidés* ներգործական բայ է և հա-
մաձայնած իրմէ առաջ գտնուող *nous սեռի*
խնդրոյն հետ. Իսկ երկրորդ օրինակին մէջ *aidé*
չէզոքական բայ է, և չէ համաձայնած :

ԿՐԱԻՈՐԱԿԱՆ ԲԱՅԵՐ

VERBES PASSIFS

Կրաւորական բայը ներգործականին հակա-
ռակն է. այսինքն ներգործական բայը գործո-
ղութիւն մը ընել կը նշանակէ, ինչպէս. *J'aime*;
իսկ կրաւորական բայը գործողութիւն մը կրել,
ինչպէս. *Je suis aimé.*

Կրաւորական բայերը կը շինուին être օժանդակովն ու ներդործական բայի մը քարթ խաիք քասէովն: Այս քարթ խաիքն կը համաձայնի սեռով և թուով բային տէր բայիին հետ, ինչպէս արդէն ըսած ենք être օժանդակին հետ խոնարհուած քարթ խաիք քասէին նկատմամբ:

ՉԷԶՈՔԱԿԱՆ ԲԱՅԵՐ

VERBES NEUTRES OU INTRANSITIFS

Այն բայերն որոց առջեւ quelque'un կամ quelque chose բառերէն մին չը կրնար դրուիլ չէզոքական են: Չէզոք բայն չը կրնալով սեռի խնդիր ունենալ, իւր քարթ խաիք ն անփոփոխելի կը մնայ միշտ, երբ avoir օժանդակին հետ խոնարհուած ըլլայ. սակայն պէտք է գիտնալ որ այդ քարթ խաիքն ալ կը փոփոխի, երբ չէզոք բայն ընկերացած ըլլայ être օժանդակին, ըստ որում être օժանդակին հետ խոնարհուած քարթ խաիքն պարտի համաձայնիլ իւր տէր բայիին հետ. ըստ այսմ կին մը պէտք է գրէ. « J'ai dormi un moment, je suis sortie ensuite. »

Քանի մը չէզոքական բայեր երբեմն ներդործական բայերու փոխուելով, կ'ստիպուին ներդործական բայից համար նշանակուած կանոնին հետեւիլ, այսինքն թէ կը համաձայնին երբ

սեռի խնդիրն քարքիսիքէն առաջ դրուած
ըլլայ: Ահաւասիկ մի քանի օրինակք չէզոքական
բայից որք իբրեւ ներդործական բայեր գոր-
ծածուած են. « La langue que Bossuet a
parlée ; les meubles que l'huissier a *criés* ; les
périls extrêmes que cette dame a *courus* ; il a
retrouvé les enfants qu'il avait tant *pleurés* .»
Bossuet a *parlé* quoi ? la langue ; l'huis-
sier a *crié* quoi ? les meubles ; la dame a *couru*
quoi ? les périls ; il avait *pleuré* qui ? les en-
fants. — « Ce domestique nous a fidèlement
servis ; » *servis* qui ? nous ; *servis* ներդործական
բայ է այս օրինակին մէջ : — « Ce livre nous a
bien *servi* ; » *servi* à qui ? à nous ; *servi* այս օ-
րինակին մէջ ալ չէզոքական բայ է :

ԴԵՐԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ ԲԱՅԵՐ
VERBES PRONOMINAUX OU
RÉFLÉCHIS

Այս բայերն երկու դերանուամբ կը խո-
նարհուին միշտ :

Դերանուանական բայերն երկու տեսակի կը
բաժնուին . իսկական (*essentiel*) և պատահա-
կան (*accidentel*) :

Իսկական դերանուանական են այն բայերն

որք միշտ պարտին երկու դերանուամբ խո-
նարհուիլ. իսկ պատահական դերանուանական
են այն բայերն՝ որք 'ի բնէ ներդործական կամ
չէզորք բայ ըլլալով, դերանուանական բայի ձև
կ'առնուն :

Դերանուանական բայերն իրենց բաղադրեալ
ժամանակաց մէջ être օժանդակը կ'առնուն,
որ avoir բային տեղ գործածուած կ'ըլլայ.
այս բայերու քարթիսիքներն պարտին հետևիլ
ուրեմն ներդործական և չէզորքական բայերու
համար նշանակուած կանոններուն :

Թէպէտև կարելի չէ իսկական դերանուա-
նական բայերէն վերջ quelqu'un կամ quelque
chose բառերէն մին դնել, բայց այս բայերու
քարթիսիքներն կը համաձայնին, որովհետև
իրենց սեռի խնդիրներն միշտ իրենցմէ առաջ
դրուած կ'ըլլան, ինչպէս. «Elle s'est enfuie;
ces hommes se sont repentis; elle s'est emparée.»

ՅԱՆԿ ԻՍԿԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ ԲԱՅԻՑ

S'abstenir.	S'adonner.	Se cabrer.
S'accouder.	S'agenouiller.	Se démener.
S'accroupir.	S'arroger.	Se désister.
S'acheminer.	Se blottir.	S'ébahir.
S'écrouler.	Se gargariser.	Se raviser.
S'emparer.	Se gendарmer.	Se rebeller.

S'empresser.	S'immiscer.	Se rebéquer.
S'enfuir.	S'ingénieur.	Se récrier.
S'enquérir.	Se méfier.	Se rédimer.
S'évader.	Se méprendre.	Se refrogner.
S'évanouir.	Se moquer.	Se réfugier.
S'évertuer.	S'opiniâtrer.	Se rengorger.
S'extasier.	Se prosterner.	Se repentir.
Se formaliser.	Se ratatiner.	Se souvenir.

Միայն մէկ իսկական դերանուանական բայ կը զարտուղի վերոյիշեալ կանոնէն. *s'arrogé* բայն է այդ, որ իր երկրորդ դերանունն իրեն սեռի խնդիր չ'առնուր միշտ, ինչպէս. « *Les droits qu'ils se sont arrogés ;* » ils se sont arrogé quoi ? *des droits ;* սեռի խնդիրն ընդունելութենէն առաջ դրուած է, հետեւաբար ընդունելութիւնն ալ համաձայնած է : « *Ils se sont arrogé des droits ;* » ils se sont arrogé quoi ? *des droits ;* սեռի խնդիրն ընդունելութենէն վերջը դրուած է, հետեւաբար ընդունելութիւնն ալ անփոփոխելի մընացած :

Պատահական դերանուանական բայից դաւլով, ուսանողն պարտի ուշադրութիւն ընել որ ատոնք ներգործական թէ չէ զոքական բայով շինուած են :

Եթէ ներգործական բայով մը շինուած են,

քարթիսիքն կը փոփոխի երբ խնդիր սեռին իրմէ առաջ դրուած է . իսկ անփոփոխելի կը մնայ երբ խնդիրն իրմէ վերջը գտնուի :

Եթէ չէզոքական բայով մը շինուած են , քարթիսիքն անփոփոխելի կը մնայ միշտ , 'ի բաց առեալ սակայն քարթիսիքներն սա հետեւեալ երեք չէզոք բայերուն՝ *douter* , *échapper* և *prévaloir* , որք իբրեւ իսկական դերանունական բայեր նկատուած են :

Ահաւասիկ պարբերութիւն մը որով լաւ պիտի խելամախնք այն բացատրութեանց ոմանց զոր 'ի վեր անդր թուեցինք արդ . « *Que d'hommes se sont craints , déplu , détestés , haïs , menti , trompés , nui !* » Ներգործական բայերու վրայ *qui ?* եւ չէզոքական բայերու վրայ *à qui ?* հարցումներն ընելով , այս հարցումներն պիտի ցուցունեն մեզ այն քարթիսիքներն որք պարտին համաձայնիլ . *ces hommes ont craint qui ? eux , les hommes (հոս սեռի խնդիրն ընդունելութենէն առաջ դրուած է , հետեւաբար ընդունելութիւնն ալ համաձայնած)* . *déplu à qui ? à eux (հոս խնդիրն է բնութեան խնդիր , հետեւաբար քարթիսիքն ալ անհամաձայն դրուած)* . *détestés qui ? eux ; haïs qui ? eux ; menti à qui ? à eux ; trompés qui ? eux ; nui à qui ? à eux .*

Քաջ գիտնալով որ կանոնի մը նկատմամբ
տրուած օրինակներն մեծապէս կը նպաստեն
այդ կանոնն անսուանալի կերպով միտք պա-
հելու, նշանակեմք արդ մի քանի օրինակներ՝
ներգործական բայերով շինուած դերանուա-
նական բայերու, որոնք մի և նոյն իմաստով
գործածուած կը թուին, և որոց ուղղագրու-
թիւնն կը փոփոխի սակայն:

Ils se sont *arraché* des larmes.

(Ils se sont *arraché quoi ?* des larmes ; սեռի խնդիրն ընդունելութենէն վերջը դրուած է, հետեւաբար ընդունելութիւնն ալ անփոփոխի մնացած:)

Ils se sont *blessé* les doigts.

(Նոյն հարցումն, պատասխան նոյն:)

Ils se sont *érigé* des statues.

Elles se sont *tranquillisé* l'esprit.

Ils se sont *payé* d'anciennes dettes.

Elles se sont *piqué* la peau.

Ils se sont *rongé* les mains.

Elles se sont *vendu* plusieurs objets.

Ils se sont *arrachés* de nos mains.

(Ils se sont *arrachés, qui ?* eux; սեռի խնդիրն ընդունելութենէն առաջ դրուած է, հետեւաբար ընդունելութիւնն ալ համաձայնած: Հարկ չ'կայ ըսել թէ *quoi ?* հարցումն իմաստ չը պիտուենար:)

Ils se sont *blessés* à la tête.

(Նոյն հարցումն, պատասխան նոյն:)

Ils se sont *érigés* en juges.

Elles se sont *tranquillisées* peu à peu.

Ils se sont *payés* de raisons.

Elles se sont *piquées* au doigt.

Ils se sont *rongés* jusqu'aux bras.

Elles se sont *vendues* par leur indiscretion.

Ils se sont *adressé* des lettres.

Elles se sont *aperçu* des défauts.

Les maîtres se sont *attaché* leurs élèves.

Ils se sont *baisé* la main.

Ils se sont *barbouillé* le visage.

Ils se sont *cherché* querelle.

Ils se sont *couvert* le visage.

Ils se sont *déclaré* la guerre.

Ils se sont *expliqué* leurs raisons.

Elle s'est *fixé* un revenu.

Ils se sont *glissé* des billets.

Ils se sont *montré* des lettres.

Ils se sont *représenté* Dieu sous la forme d'un homme.

Ils se sont *tenu* la main.

Ils se sont *débarrassé* l'esprit de vaines inquiétudes.

Ils se sont *enchaîné* les pieds.

Elles se sont *caché* plusieurs secrets.

Ils se sont *immolé* mille ennemis.

Ils se sont *jeté* des pierres.

Elles se sont *laissé* des gages d'amitié.

Ils se sont *serré* la main.

Ils se sont *adressés* à moi.

Elle s'est *aperçue* de son erreur.

Les élèves se sont *attachés* à leurs maîtres.

Ils se sont *baisés* au front.

Ils se sont *barbouillés* de noir.

Ils se sont *cherchés* longtemps

Ils se sont *couverts* de honte.

Ils se sont *déclarés* contre moi

Ils se sont *expliqués* clairement.

Elle s'est *fixée* dans sa terre.

Ils se sont *glissés* dans la chambre.

Elles se sont *montrées* en public.

Elles se sont *représentées* à mes yeux.

L'assemblée s'est *tenue* chez moi.

Ils se sont *débarrassés* d'un lourd fardeau.

Ils se sont *enchaînés* au char du vainqueur.

Elles se sont *cachées* dans le bois.

Ils se sont *immolés* au salut de leur pays.

Ils se sont *jetés* à l'eau.

Elles se sont *laissées* en chemin.

Ils se sont *serrés* de fort près

Elles se sont *observé* des ridicules.

Elles se sont *masqué* le visage.

Elles se sont *parfumé* les cheveux.

Ils se sont *proposé* de nous tromper.

Ils se sont *réservé* la moitié du bénéfice.

Ils se sont *abandonné* leurs biens.

Ils se sont *demandé* la cause de leur absence.

Ils se sont *élevé* par leurs exploits un beau monument.

Ils se sont *exprimé* leurs sentiments.

Ils se sont *fait* des dieux corporels.

Ils se sont *maintenu* leurs promesses.

Ils se sont *préparé* bien des maux.

Ils se sont *senti* le courage de résister.

Elles se sont *remis* ce qu'elles se devaient.

Elles se sont *trouvé* des torts.

Ils se sont *séquestré* tous leurs biens.

Ils se sont *renouvelé* mille protestations.

Ils se sont *présenté* des fleurs.

Elles se sont *observées* longtemps.

Elles se sont *masquées* pour le bal.

Elles se sont *parfumées* avant le repas.

Elles se sont *proposées* comme modèles de douceur.

Ils se sont *réservés* pour une autre occasion.

Ils se sont *abandonnés* à la colère.

Tous deux se sont *demandés* avec instance.

Ils se sont *élevés* par leur talent.

Ils se sont *exprimés* en termes choisis.

Les Romains s'étaient *faits* à la discipline.

Ils se sont *maintenus* en faveur.

Ils se sont *préparés* au combat.

Ils se sont *sentis* assez forts pour résister.

Elles se sont *remises* de leur étonnement.

Elles se sont *trouvées* au lieu indiqué.

Ils se sont *séquestrés* de la société.

Cette scène s'est encore *renouvelée*.

Ils se sont *présentés* à la porte.

ՄԻԱԴԷՍ ԲԱՅԵՐ

VERBES IMPERSONNELS

Միադէմ բայերն եղակի երրորդ դէմքի մէջ
կը գործածուին միայն :

Միադէմ բայերն ալ երկու տեսակի կը բաժ-
նուին , իսկական և պասսահական :

Իսկական միադէմ բայից օրինակք . « Il ton-
ne , il pleut , il neige , ևն . » Պասսահական
միադէմ բայից օրինակք . « Les chaleurs qu'il
a fait ; la grande inondation qu'il y a eu ;
il s'est glissé une faute ; que de maux il en
est déjà résulté . »

Պէտք է գիտնալ որ այս իսկական կամ պա-
սսահական միադէմ բայերուն թարթ իսիքներն
միշտ անփոփոխելի կը մնան , վասնզի այդ թար-
թ իսիքներն ի գերանուան կը վերաբերին :

Գրեթէ լրացաւ արդ մեր աշխատութիւնն .
սակայն վե՛րջ բառն հոս նշանակելէ յառաջ ,
ըսենք թէ կան նաև մի քանի պարագայներ յորս
թարթ իսիք թասէներն թէև նախընթաց կանոն-
ներուն հպատակած են , բայց կրնան շփոթու-
թիւններ պատճառել մեզ : Ուստի սա հետեւեալ
մասնաւոր գիտելիքներն ալ միտք պահենք :

Աներեւոյթէ մը առաջ դրուած բարթիսիք բասէ

Participe passé suivi d'un infinitif

Աներեւոյթէ մը առաջ դրուած բարթիսիք
բասէն երբեմն փոփոխելի է, և երբեմն ալ
անփոփոխելի:

1°. Փոփոխելի է, երբ իրմէ առաջ դրուած
դերանունն իրեն սեռի խնդիր է, ինչպէս. «La
dame que j'ai entendue chanter a une belle voix.»

Entendue բարթիսիքն համաձայնած է իւր
que սեռի խնդրոյն հետ որ dame ք կը յա-
րաբերէ, և իրմէ առաջ դրուած է:

Դիւրաւ կը հասկցուի թէ բարթիսիք բասէին
սեռի խնդիրն իրմէ առաջ դրուած դերանունն
է, երբ կարելի ըլլայ բարթիսիքին ու աներե-
ւոյթին մէջ տեղ դնել այդ դերանունն յարա-
բերած բառն, ինչպէս. J'ai entendu la dame
chanter.

2°. Իսկ անփոփոխելի կը մնայ, երբ իրմէ
վերջը դրուած աներեւոյթն իրեն սեռի խնդիր
է, ինչպէս. Santeuil a composé la plupart de
ces belles hymnes que vous avez entendu chan-
ter dans nos églises.

Entendu բարթիսիքն անփոփոխելի մնացած
է հոս, վասն զի իրմէ վերջը դրուած է իւր սե-

ուի խնդիրն՝ chanter . Vous avez entendu chanter les hymnes . Que դերանունն chanterին սեռի խնդիրն է , և ոչ թէ entendu բարձ խախին :

Դիւրաւ կը հասկցուի թէ բարձ խախ բասէին սեռի խնդիրն իրմէ վերջը դրուած աներեւոյթն է , երբ կարելի չէ դնել բարձ խախին ու աներեւոյթին մէջ տեղ նախընթաց դերանունն յարաբերած բառն : Այս երկրորդ օրինակին մէջ կարելի չէ ըսել . J'ai entendu les hymnes chanter .

Աներեւոյթէ մը առաջ դրուած բարձ խախ բասէին փոփոխելի կամ անփոփոխ ըլլալը հասկնալու մէկ դիւրին միջոցն ալ սա է . բարձ խախ բասէն փոփոխելի է , երբ կարելի ըլլայ աներեւոյթն ընդունելութիւն ներկայի փոխելի նշանէս . « Les loups que nous avons entendus hurler ; les artistes que nous avons vus peindre . » արդարեւ կարելի է ըսել que nous avons entendus hurlant ; que nous avons vus peignant . Իսկ անփոփոխելի կը մնայ , եթէ կարելի չէ աներեւոյթն այս փոփոխութեան ենթարկել , ինչ . « Les élèves que nous avons entendu gronder par leur maître ; les paysages que j'ai vu peindre . » արդարեւ կարելի չէ աներեւոյթներն բարձ խախ բրէզանի փոխելով ըսել grondant par leur maître , և ոչ ալ les paysages peignant .

Իսկ եթէ, ինչպէս որ կը պատահի երբեմն, աներեւոյ թըզօրու թեամբ դրուած ըլլայ, բարձիսիրը միշտ անփոփոխելի կը մնայ, ինչպէս. « Je lui ai rendu tous les services que j'ai pu, que j'ai dû, que j'ai voulu (զօրու թեամբ դրուած՝ անոր հատուցանել. sous-entendu : lui rendre). »

En բառէն վերջը դրուած բարձիսիր բառ

Participe passé précédé de EN

En դերանունէն վերջը դրուած բարձիսիր բառէն միշտ փոփոխելի կ'ըլլայ, երբոր en դերանունէն առաջ սեռի խնդիր մը դրուած ըլլայ, ինչպէս. « Son gouvernement ne répond pas aux espérances qu'on en a conçues. »

Հոս conçues բարձիսիրն համաձայնած է իւր que սեռի խնդրոյն հետ՝ որ espérances ը կը յարաբերէ, ու en դերանունէն առաջ դըրուած է :

Իսկ ընդհակառակն անփոփոխելի կը մնայ այդ բարձիսիրն, երբոր en դերանունէն առաջ սեռի խնդիր մը չ'գտնուի, ինչպէս. « Que j'ai d'envie de recevoir de vos lettres ? Il y a déjà près d'une demi-heure que je n'en ai reçu. »

Հոս ալ *reçu* բարձ խիքն անփոփոխելի մնացած է , ըստ որում *en* գերանունէն առաջ սերուի խնդիր մը չ'կայ :

Ուրիշ կարեւոր գիտելիք մ'ալ : *Combien en, autant en, plus en, ևն.* ասացուածներէն վերջն եկող բարձ խիք բասէն կը համաձայնի , երբ այդ ասացուածք յոքնակի գոյականի մը տեղ դրուած կ'ըլլան , յոքնակի գոյական մը կը ներկայացունեն , ինչպէս . « *Quant aux sots, plus j'en ai connus, moins j'en ai estimés.* » Պտղոյ վրայ խօսելով կրնանք գրել . « *Combien j'en ai mangés !* » . — Սակայն հարցական կամ երկբայական պարբերութեանց մէջ հարկ է գրել . « *De la gloire, moins il en a désiré, plus il en a obtenu.* » . — « *Des maisons, j'ignore combien vous en avez bâti; combien en avez-vous bâti?* »

Աներեւոյթէ մը առաջ դրուած *fait* բարթիսիբն

Participe *FAIT* suivi d'un infinitif

Այս բարձ խիքն միշտ անփոփոխելի կը մնայ , ինչպէս . « *Sa famille l'a fait interdire; je lui ai fait traverser le fleuve; les arbres que*

nous avons *fait* planter ; on les a *fait* sortir, *fait* dormir, *fait* boire, etc.»

Լ'դերանունն և վերջը դրուած բարթիսիք բառէ

Participe passé précédé de L'

Այս բարձ խիքն կը փոփոխի երբ Լ' դերանունն չը կրնար les ի փոխուիլ, ինչպէս. « Ces affaires sont plus sérieuses que je ne l'avais pensé. » Լ' դերանունն հոս cela ի իմաստ կուտայ: Բայց հարկ է համաձայնեցնել բարձ խիքն երբ կարելի ըլլայ Լ' ն les ի փոխել, ինչպէս. « Cette chose est telle que vous l'avez annoncée ; արդարեւ այս օրինակին մէջ կարելի է ըսել. Ces choses sont telles que vous les avez annoncées.

Le peu էն վերջը դրուած բարթիսիք բառէ

Participe passé précédé de LE PEU

Le peu էն վերջը դրուած բարձ խիք բառն անփոփոխելի կը մնայ, երբ le peu ն պակասութիւն, չգոյութիւն նշանակէ, ինչպէս. « Le peu d'affection que vous lui avez témoigné lui a ôté le courage. Սիրոյ չափազանց պակասութիւնն

Թ իռնն զոր իրեն ցուցուցիր զինքը վհատեցուց : »
Իսկ եթէ le peu ն պզտիկ ֆանակորն իռն մը
կամ քառակասն մաս մը նշանակէ , քարն իսիրն
այն ատեն le peu էն վերջը դրուած գոյակա-
նին հետ կը համաձայնի , ինչպէս . « Le peu
d'affection que vous lui avez témoignée lui a
rendu le courage. Սիրոյ այն փոքրիկ ֆանա-
կորն իռնն , այն ֆիչ մը սէրն զոր իրեն ցուցու-
ցիր զինքը քաջալերեց : »

Երկու que ի մէջ գտնուած քարթիսիք բաւէ

Participe passé entre deux QUE

Երկու que ի մէջ դրուած քարն իսիր քասէն
միշտ անփոփոխ է , ինչպէս . « Les embarras
que j'avais prévu que vous auriez. »

Այս անհամաձայն մնալուն պատճառն սա է
որ քարն իսիրին սեռի խնդիրը յետագայ ամ-
բողջ խօսքն է , ինչպէս . J'avais prévu quoi?
que vous auriez des embarras.

ԱՄՓՈՓՈՒՄՆ

Քարն իսիրներու կանոնն կրնայ այսպէս ամ-
փոփոխիլ :

Երբոր քարթիսիք մը առանց օժանդակի գործածուած է, պէտք է համաձայնի սեռով և թուով այն անուան հետ որու որ կը վերաբերի :

Երբոր ներգործական կամ չէզոքական բայի մը քարթիսիքն être օժանդակին հետ խոնարհուած ըլլայ, յայտնի թէ զօրութեամբ, այս քարթիսիքն պարտի սեռով և թուով համաձայնիլ իւր տէր բայիին հետ :

Եթէ ներգործական բայն avoir օժանդակով խոնարհուած է, քարթիսիքն կը համաձայնի իւր սեռի խնդրոյն հետ, երբ այս խնդիրն իրմէ առաջ դրուած է :

Չէզոքական բայերն՝ կարենալով միայն բընութեան խնդիր առնուլ, այս բայերուն քարթիսիքներն անփոփոխելի կը մնան, երբ avoir օժանդակին հետ խոնարհուած ըլլան :

Պասսիւսական դերանուանական բայերն, որք կրնան ներգործական կամ չէզոք բայով մը շինուած ըլլալ, միշտ être օժանդակին հետ գործածուած կ'ըլլան. բայց որովհետեւ être և avoir ի տեղ դրուած կ'ըլլայ, այս դերանուանական բայերուն քարթիսիքներն ներգործական և չէզոք բայերուն համար նշանակուած կանոններուն կը հետեւին : S'arroger բայէն զատ, միւս իսկական դերանուանական բայերուն քարթիսիքներն միշտ կը համաձայնին,

որովհետեւ իրենց սեռի խնդիրներն իրենցմէ
առաջ դրուած կ'ըլլան, որք երկրորդ դերա-
նուններն են :

Ք Ա Ն Ի Մ Ը Կ Ա Ր Ե Ի Ո Ր Գ Ի Տ Ե Լ Ի Ք

Երբեմն դժուարութիւն կ'զգայ աշակերտն
եզակի արական ածականի մը կամ բարձ խաիբի
մը վերջի վանկն ուղիղ գրելու մասին, վասն զի
բառեր կան որոնց վերջնական ձայնն թէեւ
միմեանց նման է, այլ տարբեր կ'ուղղագրուին,
որպիսի են *fourni, permis, construit, են,*
բառերն : Առաջնորդ մը ում կարելի է խորհր-
դակցել, ականջն է այդ՝ *բասախօս* մը որ շատ յատ-
կութիւններ ունի, որպէս արդէն կարի իրաւամբ
ըսած է Բ. Լարոշ, նշանաւորն այն քերական :
Սակայն յաղթելոյ համար այս դժուարու-
թեանց, միտք պահենք սա փոքրիկ կանոնն,
թէ արական բարձ խաիբ բասի մը ուղղագրու-
թիւնն գտնելու համար, հարկ է զայն իգա-
կանի վերածել, ու ապա իգականացուցիչ գիրն
(*համր e a*) ջնջել, ինչպէս. *Ecrire, écrit; sou-*
mise, soumis; fournie, fourni; agréée, agréé:

Կան սակայն մի քանի բացառութիւններ,
որպիսի են *absous*, որոյ իգականն է *absoute*,
le dissous, ոյր իգականն է *dissoute* : *Bénir*,

որ կը նշանակէ օրհնել, երկու տեսակ բարձ խիբ
ունի. béni, bénie, ու bénit, bénite: Առաջին տե-
սակն՝ այսինքն béni, bénie, բարոյական իմաստ
մը, գովասանք մը կը ցուցունէ, իսկ երկրորդ
տեսակն՝ այսինքն bénit, bénite եկեղեցական ա-
րարողութեամբ սրբազործուած բաներու նկատ-
մամբ կը գործածուի միշտ, ինչպէս.

Առաջնոյն օրինակ. Un peuple *béni* de Dieu.
L'ange dit à Marie: Vous
êtes *bénie* entre toutes les
femmes, et Jésus le fruit
de vos entrailles est *béni*.

Երկրորդին օրինակ. Les drapeaux ont été *bénits*.
Du pain *bénit*, de l'eau *bénite*.

Ա Ն Փ Ո Փ Ո Ւ Ե Լ Ի Բ Ա Ր Յ Ի Ս Ի Բ Ն Ե Ր

Abondé.	Babillé.	Bouquiné.
Accédé.	Badaudé.	Boursicoté.
Afflué.	Baguenaudé.	Boursillé.
Agi.	Baliverné.	Bronché.
Agioté.	Banqueté.	Bramé.
Agonisé.	Batifolé.	Brigandé.
Appartenu.	Boité.	Brillé.
Avocassé.	Bondi.	Buvotté.

Cabriolé.	Dégoutté.	Foisonné.
Caracolé.	Démérité.	Folâtré.
Chancelé.	Démordu.	Folichonné.
Cheminé.	Déplu.	Frémi.
Circulé.	Dérogé.	Frétillé.
Clignoté.	Détoné.	Frissonné.
Coassé.	Détonné.	Fructifié.
Coïncidé.	Devisé.	Geint.
Commercé.	Dîné.	Gémi.
Comparu.	Discordé.	Giboyé.
Compati.	Discouru.	Godaillé.
Complu.	Divagué.	Gravité.
Concouru.	Dormi.	Grelotté.
Condescendu.	Douté.	Grimacé.
Connivé.	Duré.	Grisonné.
Contrevenu.	Éternué.	Grogné.
Contribué.	Étincelé.	Guerroyé.
Conversé.	Excellé.	Hâblé.
Convolé.	Excipé.	Henni.
Coopéré.	Faibli.	Hésité.
Coqueliné.	Fainéanté.	Influé.
Coqueluché.	Fallu.	Insisté.
Correspondu.	Ferrailé.	Intercédé.
Croassé.	Finassé.	Jaboté.
Culminé.	Flamboyé.	Jailli.
Daigné.	Flâné.	Jasé.

Jeûné.	Obvié.	Pleurniché.
Joui.	Officié.	Plu (plaire).
Joûté.	Opiné.	Plu (pleuvoir).
Lambiné.	Opté.	Politiqué.
Langui.	Oscillé.	Pouffé.
Larmoyé.	Pactisé.	Pouliné.
Lésiné.	Paperassé.	Préexisté.
Louvoyé.	Parlementé.	Préludé.
Lutté.	Participé.	Préopiné.
Malversé.	Pataugé.	Procédé.
Maraudé.	Pâti.	Profité.
Marché.	Patienté.	Progressé.
Marmitonné.	Péché.	Prospéré.
Médit.	Périclité.	Pu (pouvoir).
Menti.	Péroré.	Pué.
Mésarrivé.	Persévéré.	Pullulé.
Miaulé.	Persisté.	Raccouru.
Monopolé.	Pesté.	Raffolé.
Mugi.	Pétillé.	Râlé.
Musé.	Philosophé.	Ramagé.
Nagé.	Piaulé.	Rampé.
Nasillé.	Pindarisé.	Réagi.
Neigé.	Pionné.	Récriminé.
Niaisé.	Piraté.	Régné.
Nigaudé.	Pirouetté.	Rejailli.
Obtempéré.	Pivoté.	Regimbé

Regorgé.	Souri.	Trinqué.
Relui.	Subsisté.	Triomphé.
Remédié.	Subvenu.	Trôné.
Renâclé.	Succédé.	Trotté.
Résidé.	Succombé.	Trottiné.
Résisté.	Sué.	Valsé.
Resplendi.	Surnagé.	Vaqué.
Retenti.	Sympathisé.	Végété.
Rétrogradé.	Table.	Venté.
Ricané.	Taché.	Verbalisé.
Ri.	Tardé.	Verbiagé
Rivalisé.	Tatillonné.	Verdoyé.
Rôdé.	Tâtonné.	Vétillé.
Ronflé.	Tempêté.	Vibré.
Roupillé.	Temporisé.	Viré.
Ruisselé.	Tergiversé.	Vivoté.
Sautillé.	Testé.	Vagué.
Scintillé.	Tonné.	Vacillé.
Semblé.	Suffi.	Véçu.
Siégé.	Suinté.	Vogué.
Soixanté.	Topé.	Voleté.
Sombre.	Tournoyé.	Volté.
Sommeillé.	Toussé.	Voltigé.
Soupé.	Transigé.	Voluté.
Sourcillé.	Trimé.	Voyagé.

ԽՐԱՏ ԱՌ ՈՒՍԱՆՈՂՍ

Ինչպէս արդէն ըսած եմք մեր նախաբանին մէջ, թէ բոլոր արքագրեղի հրահանգաց ճիշդ ու ճիշդ դէմն դրած եմք իրենց արքագրեալ մասն ալ, միւսանգամ կը կրկնեմք աստանօր թէ, սրբագրութեան ատեն պէտք է արքագրեալ մասն ծածկել, հեռի պահել յ'աչաց. աչքն այս պարագային մէջ անկեղծ խորհրդատու մը չ'է մեզ, և կրնայ փնասել մեր կորովամտութեան յայտնելով մեզ այն բանն, զոր մեր միտքն ինքնին կարող էր գտնել. ուստի լաւ միտք պահենք թէ՛ մի որ և է հրահանգ մենք մեզէն ուղղելէ յետոյ, սկսինք բաղդատել զայն սրբագրեալ մասին հետ: Յայսմէ միայն ճշմարիտ յառաջագիմով թիւնն:

ՀՐԱՀԱՆԳ 1°.

Ընդունելութիւն ներկայի , բայ-ածականի
եւ քանի մը գոյականաց վրայ

Des enfants *ignorant*. — Des hommes *ignorant* la loi et *mendiant* des suffrages. — Des fardeaux *pesant*. — Des hommes *pesant* leurs paroles. — On voit la sueur *ruisselant* sur son visage. — Voyez sa figure *ruisselant* de sueur. — Une rivière *coulant* avec rapidité. — Une eau *coulant* et rapide. — On punit les enfants *paresseux* et *désobéissant*. — Il faut des magistrats *obéissant* aux lois et des citoyens *obéissant* aux magistrats. — Les rues sont remplies de ces enfants *intéressant*, *tremblant* de froid , *mourant* de faim et sans cesse *pleurant* . — J'ai vu des enfants *intéressant* leur maître , *tremblant* de leur déplaire et *pleurant* quand ils en recevaient des reproches. — Les personnes *aimant* le monde ne sont pas toujours des personnes *aimant*. — Cette jeune fille , en *négligeant* ses devoirs , sera toujours une personne *négligeant* . — Voyez ces drapeaux *flottant* sur nos têtes. —

Սրբագրելի.

ՀՐԱՀԱՆԳ 1°.

Ընդունելուքիւն ներկայի , բայ-ածականի
եւ քանի մը գոյականաց վրայ

Des enfants *ignorants*. — Des hommes *ignorant* la loi et *mendiant* des suffrages. — Des fardeaux *pesants*. — Des hommes *pesant* leurs paroles. — On voit la sueur *ruisselant* sur son visage. — Voyez sa figure *ruisselante* de sueur. — Une rivière *coulant* avec rapidité. — Une eau *coulante* et rapide. — On punit les enfants paresseux et *désobéissants*. — Il faut des magistrats *obéissant* aux lois et des citoyens *obéissant* aux magistrats. — Les rues sont remplies de ces enfants *intéressants*, *tremblants* de froid, *mourants* de faim et sans cesse *pleurants*. — J'ai vu des enfants *intéressant* leur maître, *tremblant* de leur déplaire et *pleurant* quand ils en recevaient des reproches. — Les personnes *aimant* le monde ne sont pas toujours des personnes *aimantes*. — Cette jeune fille, en *négligeant* ses devoirs, sera toujours une personne *négligente*. — Voyez ces drapeaux *flottant* sur nos têtes. —

Nous vîmes sur nos têtes des drapeaux *flottant*. — On n'aime pas les personnes *contrariant* ; on aime encore moins les personnes *contrariant* tout le monde. — Ces enfants sont entrés chez moi *chantant*, *riant* et *criant*, comme des étourdis ; plus tard j'ai reconnu qu'ils étaient des enfants affables, *caressant* et *prévenant*. — Cette femme, en nous *fatiguant* par son bavardage, devient *fatiguant*. — Le moyen de vaincre, c'est d'honorer les hommes *excellent* dans la carrière des armes. Cette femme est d'une humeur *excellant*. — En *fabriquant* consciencieusement, ce *fabriquant* a fait fortune. — En *présidant* l'Assemblée avec une grande sagesse, ce *présidant* s'est concilié toutes les opinions. — J'entends la mer *grondant* sur le rivage. — J'entends d'ici les flots *grondant* de la mer. — Les lions, *hérissant* leur crinière, provoquent au combat leurs rivaux *rugissant*. — A Constantinople, on rencontre des chiens *errant* dont les aboiements durant la nuit sont vraiment *effrayant*. — Le rossignol choisit de préférence les lieux élevés pour faire éclater ses notes *retentissant*. — Il faut voir les

Nous vîmes sur nos têtes des drapeaux *flot-*
tants. — On n'aime pas les personnes *contra-*
riantes ; on aime encore moins les personnes
contrariant tout le monde. — Ces enfants sont
entrés chez moi *chantant*, *riant* et *criant*, comme
des étourdis ; plus tard j'ai reconnu qu'ils
étaient des enfants affables, *caressants* et *pré-*
venants. — Cette femme, en nous *fatiguant*
par son bavardage, devient *fatigante*. — Le
moyen de vaincre, c'est d'honorer les
hommes *excellant* dans la carrière des armes.
Cette femme est d'une humeur *excellente*. —
En *fabriquant* consciencieusement, ce *fabri-*
cant a fait fortune. — En *présidant* l'As-
semblée avec une grande sagesse, ce *prési-*
dent s'est concilié toutes les opinions. —
J'entends la mer *grondant* sur le rivage. —
J'entends d'ici les flots *grondants* de la mer.
— Les lions, *hérissant* leur crinière, pro-
voquent au combat leurs rivaux *rugissants*. —
A Constantinople, on rencontre des chiens
errants dont les aboiements durant la nuit sont
vraiment *effrayants*. — Le rossignol choisit de
préférence les lieux élevés pour faire éclater
ses notes *retentissantes*. — Il faut voir les

marsouins , quand la mer se ride , s'élançant par bandes , jouant , bondissant , nageant avec rapidité , faisant jaillir l'eau en la frappant de leur queue , luttant entre eux de vitesse , tantôt plongeant sous les eaux , tantôt effleurant les vagues écumant. —

ՀՐԱՀԱՆԳ 2°.

Առանց օժանդակի կամ Être օժանդակին
հետ զործածուած բարթիսիբ բաւէ

Que de scandales évité ! que de crimes prévenu ! que de maux publics arrêté ! que de faibles protégé ! que de choses affermi par ce grand citoyen ! — Une médiocre fortune employé avec soin vaut mieux que beaucoup de trésors mal employé. — Les enfants instruit , soumis et poli sont toujours aimé. — Voici la place où fut construit la cabane des naufragés . — Il semble que la vie et la beauté ne nous aient été donné que pour aimer . — Les honnêtes gens gagnent toujours à être connu . — Les caractères de l'alphabet

Սրբագրեի.

marsouins , quand la mer se ride , s'élançant par bandes , jouant , bondissant , nageant avec rapidité , faisant jaillir l'eau en la frappant de leur queue , luttant entre eux de vitesse , tantôt plongeant sous les eaux , tantôt effleurant les vagues écumantes . —

ՀՐԱԶԱՆԳ 2°.

Առանց օժանդակի կամ Être օժանդակին

հե՛տ գործածուած բարբիտիբ բաւէ

Que de scandales évités ! que de crimes prévenus ! que de maux publics arrêtés ! que de faibles protégés ! que de choses affermiées par ce grand citoyen ! — Une médiocre fortune employée avec soin vaut mieux que beaucoup de trésors mal employés . — Les enfants instruits , soumis et polis sont toujours aimés . — Voici la place où fut construite la cabane des naufragés . — Il semble que la vie et la beauté ne nous aient été données que pour aimer . — Les honnêtes gens gagnent toujours à être connus . — Les caractères de l'alphabet

Սրբագրեալ.

ont été *inventé* par les Phéniciens. — Les hommes qui semblent être *né* pour l'infortune devraient être *préparé* à toutes les disgrâces. — Les belles actions *caché* sont les plus estimables. — La vertu est toujours *honoré*. — Les méchants sont *détesté*. — La nature nous présente successivement des nuits *semé* d'étoiles et des nuits *couvert* de nuages, des prairies *émaillé* de fleurs, des forêts *dépouillé* par les frimas, des champs *doré* par les moissons. —

ՀՐԱՀԱՆԳ 3°.

Avoir օժանդակին հետ գործածուած
բարթիսիբ բաւէ

Nous avons *vaincu* les difficultés et *remporté* la victoire. — Ma sœur a *approuvé* ces mesures. — Ces mesures, ma sœur les a *approuvé*. — Si vous aviez *insisté*, elle vous aurait *rendu* vos lettres; de toutes manières, elle vous les aurait *rendu*. — J'ai *vu* la mort de près et je l'ai *vu* horrible. — La vertu a toujours *fait* le bonheur de ceux qui l'ont

Սրբազրեի.

ont été *inventés* par les Phéniciens. — Les hommes qui semblent être *nés* pour l'infortune devraient être *préparés* à toutes les disgrâces. — Les belles actions *cachées* sont les plus estimables. — La vertu est toujours *honorée*. — Les méchants sont *détestés*. — La nature nous présente successivement des nuits *semées* d'étoiles et des nuits *couvertes* de nuages, des prairies *émaillées* de fleurs, des forêts *dépouillées* par les frimas, des champs *dorés* par les moissons. —

Հ Ր Ա Յ Ա Ն Գ 3°.

Avoir օժանդակին հետ գործածուած
բարբիսիբ բաւէ

Nous avons *vaincu* les difficultés et *remporté* la victoire. — Ma sœur a *approuvé* ces mesures. — Ces mesures, ma sœur les a *approuvées*. — Si vous aviez *insisté*, elle vous aurait *rendu* vos lettres; de toutes manières, elle vous les aurait *rendues*. — J'ai *vu* la mort de près et je l'ai *vue* horrible. — La vertu a toujours *fait* le bonheur de ceux qui l'ont

Սրբազրեալ.

pratiqué. — Les meilleures harangues sont celles que le cœur a *dicté*. — Pierre le Grand a *forcé* la nature en tout , mais il l'a *forcé* pour l'embellir : les arts , qu'il a *transplanté* de ses mains dans des pays dont plusieurs alors étaient sauvages , ont , en fructifiant , *rendu* témoignage à son génie et *éternisé* sa mémoire. — Les Arcadiens et les Lydiens ont *négligé* les sciences et *cultivé* les arts. — Rien ne peut suppléer la joie qu'ont *ôté* les remords. — Cette lettre , je l'ai *envoyé* à la poste. — Il nous a *applaudi* quand nous avons *parlé*. — J'ai *répondu* à la lettre que j'ai *reçu*. — L'étude nous affranchit des erreurs où les préjugés d'une mauvaise éducation nous auraient *plongé*. — Voici les pauvres que j'ai *fait* travailler.— Les conseils qu'on t'avait *donné* étaient bons ; pourquoi ne les as-tu pas *suivi*? — La langue qu'ont *écrit* et *parlé* Cicéron et Virgile était déjà fort changée du temps de Quintilien.— Tout citoyen est obligé de se soumettre aux lois qu'a *sanctionné* la majorité.— Je vous ai *donné* en toutes circonstances l'aide que vous m'avez *demandé*.—

pratiquée. — Les meilleures harangues sont celles que le cœur a *dictées*. — Pierre le Grand a *forcé* la nature en tout , mais il l'a *forcée* pour l'embellir : les arts , qu'il a *transplantés* de ses mains dans des pays dont plusieurs alors étaient sauvages , ont, en fructifiant, *rendu* témoignage à son génie et *éternisé* sa mémoire. — Les Arcadiens et les Lydiens ont *négligé* les sciences et *cultivé* les arts. — Rien ne peut suppléer la joie qu'ont *ôtée* les remords. — Cette lettre, je l'ai *envoyée* à la poste. — Il nous a *applaudis* quand nous avons *parlé*. — J'ai *répondu* à la lettre que j'ai *reçue*. — L'étude nous affranchit des erreurs où les préjugés d'une mauvaise éducation nous auraient *plongés*. — Voici les pauvres que j'ai *fait* travailler. — Les conseils qu'on t'avait *donnés* étaient bons ; pourquoi ne les as-tu pas *suivis* ? — La langue qu'ont *écrite* et *parlée* Cicéron et Virgile était déjà fort changée du temps de Quintilien. — Tout citoyen est obligé de se soumettre aux lois qu'a *sanctionnées* la majorité. — Je vous ai *donné* en toutes circonstances l'aide que vous m'avez *demandée*. —

Հ Ր Ա Յ Ա Ն Գ 4°.

irAvo կամ Être օժանդակներէն մինչն
հետ խնարհուած բարթիսիք բաւէ

Cet hiver la rivière a *monté* de cinq mètres.
— La rivière était *monté* trop haut pour
qu'on pût la passer sans danger. — La pro-
cession a *passé* sous mes fenêtres. — La pro-
cession est *passé*. — La justice et la modé-
ration de nos ennemis nous ont plus *nui* que
leur valeur. — Malgré toute mon attention,
cette faute m'a *échappé*. — Cette injure m'est
échappé, pardonnez-le-moi. — Ces gens
nous ont *convenu*; alors nous sommes *convenu*
de nous visiter. — Elle était *tourné* vers la
côte où le vaisseau d'Ulysse avait *disparu*.
— La foi de tous les cœurs est pour moi
disparu. —

Հ Ր Ա Յ Ա Ն Գ 5°.

Դերանուանական բայից բարթիսիք բաւէն

Cette femme s'est *moqué* de vous, puis elle
s'est *ensui*; la haine s'est *emparé* de votre

Սրբագրելի.

ՀՐԱՀԱՆԳ 4°.

Avoir l'air d'Être օժանդակներէն միոյն
հետ խնարհուած բարթիսիք բաւէ

Cet hiver la rivière a *monté* de cinq mètres.
— La rivière était *montée* trop haut pour
qu'on pût la passer sans danger. — La pro-
cession a *passé* sous mes fenêtres. — La pro-
cession est *passée*. — La justice et la modé-
ration de nos ennemis nous ont plus *nui* que
leur valeur. — Malgré toute mon attention,
cette faute m'a *échappé*. — Cette injure m'est
échappée, pardonnez-le-moi. — Ces gens
nous ont *convenu*; alors nous sommes *convenus*
de nous visiter. — Elle était *ournée* vers la
côte où le vaisseau d'Ulysse avait *disparu*.
— La foi de tous les cœurs est pour moi
disparue. —

ՀՐԱՀԱՆԳ 5°.

Դերանուանական բայից բարթիսիք բաւէն

Cette femme s'est *moquée* de vous, puis elle
s'est *ensuie*; la haine s'est *emparée* de votre

Սրբագրեալ.

âme et plus tard vous vous en êtes *repenti*. — Ces hommes se sont *dit* mille injures ; mais aussi quelles dures vérités ils se sont *dit* ! — Ces deux hommes , qui se sont *rencontré* chez nous , ne se sont point *quitté* ; ils se sont *parlé* , ils se sont *plu* , et bientôt ils se sont *proposé* d'établir entre eux des relations sérieuses ; les promesses qu'ils se sont *fait* nous causent beaucoup de joie. — Combien de douleurs se sont *succédé* dans le cœur de cet homme ! — Ils se sont *payé* d'anciennes dettes. — Ils se sont *soustrait* au supplice qui leur était réservé. — Par des lectures dangereuses , elles se sont *troublé* le cerveau . — Les prenant en flagrant délit , elles se sont *troublé* à ma vue. — Ces dames se sont *parlé* , se sont *souri* , se sont *plu* , se sont *aimé*. — Nous nous sommes *souvenu* de nos jeunes années et ces doux souvenirs nous ont rajeunis . — Les ennemis se sont *emparé* de la place par surprise. — Elle s'est *senti* mal à l'approche du moment fatal, puis s'est *évanoui*. — Elle s'est *senti* le courage de répondre par un refus formel. — En France, les nobles se sont, pendant de longs siècles ,

âme et plus tard vous vous en êtes *repenti*.—
Ces hommes se sont *dit* mille injures ; mais
aussi quelles dures vérités ils se sont *dites* !
Ces deux hommes, qui se sont *rencontrés* chez
nous, ne se sont point *quittés* ; ils se sont
parlé , ils se sont *plu* , et bientôt ils se sont
proposé d'établir entre eux des relations sé-
rieuses ; les promesses qu'ils se sont *faites* nous
causent beaucoup de joie. — Combien de
douleurs se sont *succédé* dans le cœur de cet
homme ! — Ils se sont *payé* d'anciennes dettes.
Ils se sont *soustraits* au supplice qui leur
était réservé. — Par des lectures dange-
reuses , elles se sont *troublé* le cerveau. —
Les prenant en flagrant délit , elles se sont
troublées à ma vue. — Ces dames se sont *parlé* ,
se sont *souri* , se sont *plu* , se sont *aimées*.—
Nous nous sommes *souvenus* de nos jeunes
années et ces doux souvenirs nous ont rajeu-
nis. — Les ennemis se sont *emparés* de la
place par surprise. — Elle s'est *sentie* mal à
l'approche du moment fatal, puis s'est *évanouie*.
— Elle s'est *senti* le courage de répondre
par un refus formel. — En France , les
nobles se sont , pendant de longs siècles ,

arrogé tout l'honneur national. — Pendant que nous parlions, nos deux nègres s'étaient *accroupi* et mangeaient tranquillement. — Les plus puissants États de l'antiquité se sont *écroulé* successivement. — Ils se sont *donné* l'un à l'autre une promesse de mariage. — Parmi les privilèges que la noblesse s'était *arrogé*, la chasse était celui auquel elle tenait le plus. —

Հ Ր Ա Յ Ա Ն Գ Ե՞.

Միադէմ բայից բարբիսիբ բասէն

La grande disette qu'il y a *eu* pendant le siège a bien fait souffrir les habitants. — Quels avantages est-il *résulté* de tous ces hauts faits?—Je ne suis point sorti pendant tous les mauvais temps qu'il y a *eu*. — Il nous était *arrivé* trente marchands. — Il s'est *répandu* des bruits qui entretiennent les craintes du public. — Combien d'années s'est-il *écoulé* depuis votre arrivée dans ce pays? —

---

arrogé tout l'honneur national. — Pendant que nous parlions, nos deux nègres s'étaient *accroupis* et mangeaient tranquillement. — Les plus puissants États de l'antiquité se sont *écroulés* successivement. — Ils se sont *donné* l'un à l'autre une promesse de mariage. — Parmi les privilèges que la noblesse s'était *arrogés*, la chasse était celui auquel elle tenait le plus. —

Z R U Z U N Գ 6°.

Միադէմ բայից բարթիսիբ բասէն

La grande disette qu'il y a *eu* pendant le siège a bien fait souffrir les habitants. — Quels avantages est-il *résulté* de tous ces hauts faits? — Je ne suis point sorti pendant tous les mauvais temps qu'il y a *eu*. — Il nous était *arrivé* trente marchands. — Il s'est *répandu* des bruits qui entretiennent les craintes du public. — Combien d'années s'est-il *écoulé* depuis votre arrivée dans ce pays? —

Սրբագրեալ.

ՀՐԱՀԱՆԳ 7°.

Ա.ԳԵՐԵՆՅՔԷ մը առաջ դրուած բարթիսիք բաւէ

C'est une maison que j'ai *vu* bâtir, et que j'ai *vu* tomber en ruine moins de vingt ans après. — Un peu de fumée que nous avions *vu* s'élever au-dessus des arbres nous avait avertis que nous étions arrivés. — Parmi les hommes de travail ou de commerce que j'ai *vu* se retirer des affaires, plusieurs se sont *laissé* mourir d'un opulent ennui. — Pour être sûr de la vérité, il faut l'avoir *entendu* annoncer d'une manière claire et positive. — Que d'entreprises ne les a-t-on pas *vu* commencer, sans que jamais ils aient su les mener à terme! — Il a été comme une rose à peine éclose que le tranchant de la charrue coupe, et qui tombe avant la fin du jour qui l'a *vu* naître. — J'avais deux fils, ma plus belle espérance; je les ai *vu* mourir à mes côtés. — On ne les a jamais *vu* ni envahir les biens de leurs voisins, ni égorger les faibles. — Je les ai *vu* combattre vaillamment les ennemis. — Je les ai *laissé* partir. — Ils se sont *laissé* surprendre. —

Սրբազրեի.

ՀՐԱԶԱՆԳ 7°.

ԱՆԵՐԵՆՅՔԷ ՄԻ ԱՆԱԿԴՐՈՒԱԾ ԲԱՐՔԻՍԻՔԲԱՍԷ

C'est une maison que j'ai *vu* bâtir, et que j'ai *vue* tomber en ruine moins de vingt ans après. — Un peu de fumée que nous avions *vue* s'élever au-dessus des arbres nous avait avertis que nous étions arrivés. — Parmi les hommes de travail ou de commerce que j'ai *vus* se retirer des affaires, plusieurs se sont *laissés* mourir d'un opulent ennui. — Pour être sûr de la vérité, il faut l'avoir *entendu* annoncer d'une manière claire et positive. — Que d'entreprises ne les a-t-on pas *vus* commencer, sans que jamais ils aient su les mener à terme! — Il a été comme une rose à peine éclose que le tranchant de la charrue coupe, et qui tombe avant la fin du jour qui l'a *vu* naître. — J'avais deux fils, ma plus belle espérance; je les ai *vus* mourir à mes côtés. — On ne les a jamais *vus* ni envahir les biens de leurs voisins, ni égorger les faibles. — Je les ai *vus* combattre vaillamment les ennemis. — Je les ai *laissés* partir. — Ils se sont *laissés* surprendre. —

Սրբազրեալ.

Je les ai *vu* piller (pillant) ; je les ai *vu* piller (être pillés). — Les hommes ont admiré les singes quand ils les ont *vu* imiter leurs actions. — Je les ai *vu* repousser leurs ennemis. — Il les a *entendu* blâmer son imprudence. — Connaissez-vous ces femmes que nous avons *vu* jouer ? les orateurs que nous avons *entendu* parler ? — Vous rappelez-vous ces beaux vers que nous avons *entendu* réciter ? — Je lui ai rendu tous les services que j'ai *pu*. — Il n'a pas payé toutes les sommes qu'il aurait *dû*. — Je les ai laissés prendre toutes les informations qu'ils ont *voulu*. —

ՀՐԱՀԱՆԳ 8°.

En նախադրուիքեցն վերջը դրուած

բարթիսիք բասէ

Vous voyez comme vous vous en êtes bien *trouvé* avec ce vice-légat. — J'ai lu plus de livres que vous n'en avez *imprimé*. — On peut dire de la Bible que c'est vraiment le livre universel ; les traductions qu'on en a

Սրբագրելի.

Je les ai *vus* piller (pillant) ; je les ai *vu* piller (être pillés). — Les hommes ont admiré les singes quand ils les ont *vus* imiter leurs actions. — Je les ai *vus* repousser leurs ennemis. — Il les a *entendus* blâmer son imprudence. — Connaissez-vous ces femmes que nous avons *vues* jouer ? les orateurs que nous avons *entendus* parler ? — Vous rappelez-vous ces beaux vers que nous avons *entendu* réciter ? — Je lui ai rendu tous les services que j'ai *pu*. — Il n'a pas payé toutes les sommes qu'il aurait *dû*. — Je les ai laissés prendre toutes les informations qu'ils ont *voulu*. —

Հ Ր Ա Յ Ա Ն Գ Ծ .

En նախադրուիթեցնելն վերջը դրուած
բարթիսիբ բասէ

Vous voyez comme vous vous en êtes bien trouvés avec ce vice-légat. — J'ai lu plus de livres que vous n'en avez *imprimé*. — On peut dire de la Bible que c'est vraiment le livre universel ; les traductions qu'on en a

donné sont innombrables. — Tout le monde m'a offert des services, mais personne ne m'en a *rendu*. — La gloire, du moins d'après les idées que je m'en suis *formé*, n'est pas la récompense du plus grand succès dans les sciences. — Parmi les recueils de vers qu'on m'a envoyés et que j'ai parcourus, j'en ai *trouvé* de très-amusants. — Il se défie des amis tant il en a *vu* d'infidèles. — Autant de batailles il a livrées, autant il en a *gagné*. — Nous les en avons *informé*. — J'ai vu des savants aimables, mais j'en ai *trouvé* d'un peu lourds. — Plus vous m'avez servi de confitures, plus j'en ai *mangé*. — Combien n'en a-t-on pas *vu* qui n'avaient aucun souvenir de ce qui s'était passé ! — Il nous en a *blâmé*. — Autant d'ennemis il a attaqués, autant il en a *vaincu*. — Je n'ai pas trouvé Paris au-dessous de la description qu'on m'en avait *fait*. — Combien Dieu en a-t-il *exaucé* ?

ՀՐԱԶԱՆԳ 9°.

Աներեւոյթէ մը առաջ դրուած փարթիսիքն

Cette malade, qui souffrait cruellement,

Սրբազրեի.

données sont innombrables. — Tout le monde m'a offert des services, mais personne ne m'en a *rendu*. — La gloire, du moins d'après les idées que je m'en suis *formées*, n'est pas la récompense du plus grand succès dans les sciences. — Parmi les recueils de vers qu'on m'a envoyés et que j'ai parcourus, j'en ai *trouvé* de très-amusants. — Il se défie des amis tant il en a *vu* d'infidèles. — Autant de batailles il a livrées, autant il en a *gagnées*. Nous les en avons *informés*. — J'ai vu des savants aimables, mais j'en ai *trouvé* d'un peu lourds. — Plus vous m'avez servi de confitures, plus j'en ai *mangé*. — Combien n'en a-t-on pas *vus* qui n'avaient aucun souvenir de ce qui s'était passé! — Il nous en a *blâmés*. — Autant d'ennemis il a attaqués, autant il en a *vaincus*. — Je n'ai pas trouvé Paris au-dessous de la description qu'on m'en avait *faite*. — Combien Dieu en a-t-il *exaucés* ?

Հ Ր Ա Յ Ա Ն Գ 9°.

Աներեւոյթէ մը առաջ դրուած քարթիսիքն

Cette malade, qui souffrait cruellement,

Սրբազրեալ.

s'est *fait* opérer. — Vous voyez cette dame ? sa famille l'a *fait* interdire. — Louis XI fit taire ceux qu'il avait *fait* si bien parler. — Une femme s'est présentée à la porte, je l'ai *fait* entrer. — Les serpents paraissent, au premier aspect, destinés à vivre où le hasard les a *fait* naître. —

Z R U Z U N 9 10°.

L'դերանուսէն վերջը դրուած բարթիսիբ բաւէ

Un conquérant mérite d'autant moins la gloire qu'il l'a *désiré* avec une passion injuste. — La poésie est plus sérieuse et plus utile qu'on ne l'a généralement *cru*. — Cette opération n'était pas si difficile que nous nous l'étions *figuré*. — Cette chose n'est pas telle que vous me l'aviez *annoncé*. — Cette entreprise n'a pas réussi comme je l'avais *espéré*. — L'infortune ne déshonore que ceux qui l'ont *mérité*. — Si vous épousez une femme riche, comme vous l'avez toujours *désiré*, il faudra que vous montiez votre maison d'une manière somptueuse. — Votre sœur est plus

Սրբագրեի.

s'est *fait* opérer. — Vous voyez cette dame? sa famille l'a *fait* interdire. — Louis XI fit taire ceux qu'il avait *fait* si bien parler. — Une femme s'est présentée à la porte, je l'ai *fait* entrer. — Les serpents paraissent, au premier aspect, destinés à vivre où le hasard les a *fait* naître. —

ՀՐԱԶԱՆԳ 10°.

L'դերանունն Վերջըդրուած բարթիսիբ բաւէ

Un conquérant mérite d'autant moins la gloire qu'il l'a *désirée* avec une passion injuste. — La poésie est plus sérieuse et plus utile qu'on ne l'a généralement *cru*. — Cette opération n'était pas si difficile que nous nous l'étions *figuré*. — Cette chose n'est pas telle que vous me l'aviez *annoncée*. — Cette entreprise n'a pas réussi comme je l'avais *espéré*. — L'infortune ne déshonore que ceux qui l'ont *méritée*. — Si vous épousez une femme riche, comme vous l'avez toujours *désiré*, il faudra que vous montiez votre maison d'une manière somptueuse. — Votre sœur est plus

malade que je ne l'avais *pensé*. — Cette nouvelle, je l'ai *appris* par les journaux. — Cette querelle fut, comme nous l'avons *vu*, l'unique cause de la mort de Henri IV. — Elle s'est *fâchée*, comme on l'avait *prévu*. — Il a épousé une femme telle qu'il l'a *désiré*. — Il fallut rendre justice à celui qui l'avait *mérité*. — Je l'ai *retrouvé* telle que je l'avais *vu*. —

ՀՐԱՀԱՆԳ 11°.

Le peu էն վերջը դրուած բարթիսիք բաւէ

Le peu de monnaie que vous m'avez *donné* a suffi pour payer ma dépense. — Le peu d'habileté qu'il a *montré* m'a fait perdre toute confiance (manque absolu). — Le peu d'habileté qu'il a *montré* m'a rendu l'espoir (une quantité quelconque). — Le peu d'exactitude que j'ai *trouvé* dans cet ouvrage m'a prévenu contre l'auteur. — Le peu d'instruction que j'ai *acquis*, c'est à vous que je le dois. — Ne pas écrire correctement, c'est dévoiler le peu d'instruction qu'on a *reçu*. — Le peu

malade que je ne l'avais *pensé*. — Cette nouvelle, je l'ai *apprise* par les journaux. — Cette querelle fut, comme nous l'avons *vu*, l'unique cause de la mort de Henri IV. — Elle s'est *fâchée*, comme on l'avait *prévu*. — Il a épousé une femme telle qu'il l'a *désirée*. — Il fallut rendre justice à celui qui l'avait *mérité*. — Je l'ai *retrovée* telle que je l'avais *vue*. —

Z P U Z U V F 11°.

Le peu էն վերջը դրուած բարթիսիք բաւէ

Le peu de monnaie que vous m'avez *donnée* a suffi pour payer ma dépense. — Le peu d'habileté qu'il a *montré* m'a fait perdre toute confiance (manque absolu). — Le peu d'habileté qu'il a *montrée* m'a rendu l'espoir (une quantité quelconque). — Le peu d'exactitude que j'ai *trouvé* dans cet ouvrage m'a prévenu contre l'auteur. — Le peu d'instruction que j'ai *acquise*, c'est à vous que je le dois. — Ne pas écrire correctement, c'est dévoiler le peu d'instruction qu'on a *reçu*. — Le peu

Սրբագրեալ.

de consolation que vous avez *goûté*, vous l'avez *tiré* de votre religion. — Les bons livres que j'ai lus ont développé le peu de bonnes qualités que j'ai *reçu* de la nature. — Il voulait donner sa démission, à cause du peu d'indépendance qu'il avait *trouvé* dans l'exercice de sa charge. — Le peu de discipline qu'on avait *gardé* dans la marche faillit causer la ruine de l'armée. — Il faut profiter du peu de jours que la nature nous a *donné* à vivre. — La perte de la bataille est attribuée au peu d'habileté qu'a *montré* le général. —

Z R U Z U Ն Գ 12°.

Երկու que ի սէջ գսնուած բարթիսիբ բաւէ

La leçon que vous avez *cru* que j'étudierais. — Les plaintes que j'avais *prévu* qu'on vous ferait. — C'est une affaire que j'ai *pensé* que vous éviteriez. — Constatez les succès qu'on avait *prétendu* qu'elle n'obtiendrait pas. — Les embarras que j'ai *su* que vous aviez. — Voilà les raisons qu'on a *sup-*

Սրբազրեիի.

de consolation que vous avez *goûtée*, vous l'avez *tirée* de votre religion. — Les bons livres que j'ai lus ont développé le peu de bonnes qualités que j'ai *reçues* de la nature. — Il voulait donner sa démission, à cause du peu d'indépendance qu'il avait *trouvé* dans l'exercice de sa charge. — Le peu de discipline qu'on avait *gardé* dans la marche faillit causer la ruine de l'armée. — Il faut profiter du peu de jours que la nature nous a *donnés* à vivre. — La perte de la bataille est attribuée au peu d'habileté qu'a *montré* le général. —

Z R U Z U N 9 12°.

Երկու que ի սէջ զսնուած բարթիսիբ բաւէ

La leçon que vous avez *cru* que j'étudierais. — Les plaintes que j'avais *prévu* qu'on vous ferait. — C'est une affaire que j'ai *pensé* que vous éviteriez. — Constatez les succès qu'on avait *prétendu* qu'elle n'obtiendrait pas. — Les embarras que j'ai *su* que vous aviez. — Voilà les raisons qu'on a *sup-*

Սրբագրեալ.

posé qu'il pouvait donner. — Les succès que vous avez *prétendu* que j'obtiendrais ne se sont pas réalisés. — Les mathématiques, que vous n'avez pas *voulu* que j'étudiasse, sont cependant fort utiles. — La lettre que j'ai *présumé* que vous recevriez est enfin arrivée. — Les secours que vous avez *prétendu* que je recevrais ont été illusoires. — Les personnes que j'avais *demandé* que l'on consultât ont une grande expérience des affaires, et leur avis aurait pu nous être très-utile. —

Հ Ր Ա Յ Ա Ն Գ 13°.

Հնդհանուր ֆաղուած

Ամեն տեսակ բարթիսիբներու վրայ

Ces personnes *prévoyant* le danger qui les menaçait se mirent sur leurs gardes. — Les feux du Midi *brûlant* les campagnes donnent aux habitants des passions *brûlant*. — Partout s'offraient à nous des exemples *frappant* de faste et de vanité. — J'ai *vu* des riches *courant* en vain après le bonheur. — Ces femmes faisaient entendre des cris *déchirant*.

Արբազրեղի.

posé qu'il pouvait donner. — Les succès que vous avez *prétendu* que j'obtiendrais ne se sont pas réalisés. — Les mathématiques, que vous n'avez pas *voulu* que j'étudiasse, sont cependant fort utiles. — La lettre que j'ai *présumé* que vous recevriez est enfin arrivée. — Les secours que vous avez *prétendu* que je recevrais ont été illusoires. — Les personnes que j'avais *demandé* que l'on consultât ont une grande expérience des affaires, et leur avis aurait pu nous être très-utile. —

Հ Ր Ա Յ Ա Ն Գ 13°.

Ընդհանուր ֆաղուած

Ա.ԱԵՆ յետակ բարթիսիբերու վրայ

Ces personnes *prévoyant* le danger qui les menaçait se mirent sur leurs gardes. — Les feux du Midi *brûlant* les campagnes donnent aux habitants des passions *brûlantes*. — Partout s'offraient à nous des exemples *frappants* de faste et de vanité. — J'ai *vu* des riches *courant* en vain après le bonheur. — Ces femmes faisaient entendre des cris *déchirants*.

Սրբագրեալ.

— Les belles actions *caché* sont les plus estimables. — On voyait des malades *couvert* d'ulcères et de taches livides, les yeux *enflammé*, la poitrine *oppressé*, les entrailles *déchiré* par la douleur, *exhalant* une odeur fétide de leur bouche *souillé* de sang; ne pouvant éteindre leur soif *brûlant*, ils se précipitaient dans des rivières *couvert* de glaçons. — La majorité des maîtres est plus *instruit* qu'autrefois et la généralité des élèves est mieux *disposé* à les écouter. — Le ciel est *obscurci* par les nuages, il est *sillonné* par la foudre; la mer est violemment *agité*, les flots sont *soulevé*; le vaisseau *démâté* est *jeté* contre les rochers; il est *brisé*, *fracassé*. — Les quelques années qu'a *duré* notre liaison se sont *écoulé* fort agréablement. — Les soldats qu'on a *contraint* de marcher sont tous malades. — Il y a peu de temps qu'on a *bâti* ces villes; les premières villes qu'on a *bâti* étaient moins splendides. — Ces enfants m'ont *coûté* bien des soins; mais je suis bien *récompensé* par leur sagesse des soins qu'ils m'ont *coûté*. — Ses modestes talents lui ont *valu* de grands éloges; approuvez-vous les

— Les belles actions *cachées* sont les plus estimables. — On voyait des malades *couverts* d'ulcères et de taches livides, les yeux *enflammés*, la poitrine *oppressée*, les entrailles *déchirées* par la douleur, *exhalant* une odeur fétide de leur bouche *souillée* de sang; ne pouvant éteindre leur soif *brûlante*, ils se précipitaient dans des rivières *couvertes* de glaçons. — La majorité des maîtres est plus *instruite* qu'autrefois et la généralité des élèves est mieux *disposée* à les écouter. — Le ciel est *obscurci* par les nuages, il est *sillonné* par la foudre; la mer est violemment *agitée*, les flots sont *soulevés*; le vaisseau *démâté* est *jeté* contre les rochers; il est *brisé*, *fracassé*. — Les quelques années qu'a *duré* notre liaison se sont *écoulées* fort agréablement. — Les soldats qu'on a *contraints* de marcher sont tous malades. — Il y a peu de temps qu'on a *bâti* ces villes; les premières villes qu'on a *bâties* étaient moins splendides. — Ces enfants m'ont *coûté* bien des soins; mais je suis bien *récompensé* par leur sagesse des soins qu'ils m'ont *coûtés*. — Ses modestes talents lui ont *valu* de grands éloges; approuvez-vous les

éloges que lui ont *valu* ses modestes talents ? — Ces officiers se sont *contrarié* dans leurs opérations. — Si nos ennemis ne se fussent *prêté* un mutuel secours, nous n'aurions jamais *accédé* aux propositions que nous ont *fait* les puissances voisines. — Rarement l'occasion et le bonheur se présentent de nouveau quand on les a *perdu*. — La distance que la bonté de Dieu a *mis* entre l'homme et la bête est immense. — N'étouffons pas en nous les sentiments d'humanité et de bienveillance qu'y a *gravé* la nature. — Elle s'était *proposé* de vous écrire ; mais elle n'a pu jusqu'ici en trouver le temps. — Beaucoup d'erreurs se sont *glissé* dans l'histoire. — Les hommes ont suffisamment *vécu* quand ils se sont *fait* une bonne réputation. — Quelques auteurs modernes se sont *imaginé* qu'ils surpassaient les anciens. — L'ambition ne quitte jamais un cœur dont elle s'est une fois *emparé*. — Il est des hommes qui se sont toujours *figuré* qu'on voulait les tromper. — Voyez cette multitude d'yeux, ce diadème clairvoyant dont la nature s'est *plu* à ceindre la tête de la mouche ! — Le peu

éloges que lui ont *valus* ses modestes talents? — Ces officiers se sont *contrariés* dans leurs opérations. — Si nos ennemis ne se fussent *prêté* un mutuel secours, nous n'aurions jamais *accédé* aux propositions que nous ont *faites* les puissances voisines. — Rarement l'occasion et le bonheur se présentent de nouveau quand on les a *perdus*. — La distance que la bonté de Dieu a *mise* entre l'homme et la bête est immense. — N'étouffons pas en nous les sentiments d'humanité et de bienveillance qu'y a *gravés* la nature. — Elle s'était *proposé* de vous écrire; mais elle n'a pu jusqu'ici en trouver le temps. — Beaucoup d'erreurs se sont *glissées* dans l'histoire. — Les hommes ont suffisamment *vécu* quand ils se sont *fait* une bonne réputation. — Quelques auteurs modernes se sont *imaginé* qu'ils surpassaient les anciens. — L'ambition ne quitte jamais un cœur dont elle s'est une fois *emparée*. — Il est des hommes qui se sont toujours *figuré* qu'on voulait les tromper. — Voyez cette multitude d'yeux, ce diadème clairvoyant dont la nature s'est *plu* à ceindre la tête de la mouche! — Le peu

d'aptitudes que je lui ai *trouvé* pour les sciences et le peu de confiance qu'il m'a *témoigné* m'ont *décidé* à interrompre mes leçons. — Il s'est *rassemblé* une foule de gens armés. — Les grands froids qu'il a *fait* en hiver ont *rendu* si affreuse la situation des pauvres que beaucoup ont *péri* faute de secours. — Le peu d'amis que j'ai *rencontré* m'ont *rendu* tous les services qu'ils ont *pu*. — Le peu de fautes que j'ai *remarqué* étaient graves. — Que de pertes nous ont *causé* les orages *multiplié* qu'il y a *eu* cette année ! — J'ai fait tous les sacrifices que j'ai *dû*. — Le peu de troupes qu'il a *rassemblé* ont *tenu* ferme dans leur poste. — Les bontés que vous m'avez *fait* sentir me donnent le droit de me servir d'un nom si tendre. — Je dois compter pour rien les jours que j'ai *passé* dans l'oisiveté et que j'avais *cru* que je vous consacrerai. — Quand je trouvais la fortune si favorable, je crus qu'il fallait en profiter : le succès me donna des desseins que je n'aurais pas osé concevoir. — Dieu nous a *permis* de tout comprendre dans l'univers, *excepté* son action et sa puissance. — Cette pauvre fille s'est *coupé* ? Oui, elle

d'aptitudes que je lui ai *trouvé* pour les sciences et le peu de confiance qu'il m'a *témoigné* m'ont *décidé* à interrompre mes leçons . — Il s'est *rassemblé* une foule de gens armés . — Les grands froids qu'il a *fait* en hiver ont *rendu* si affreuse la situation des pauvres que beaucoup ont *péri* faute de secours. — Le peu d'amis que j'ai *rencontrés* m'ont *rendu* tous les services qu'ils ont *pu* . — Le peu de fautes que j'ai *remarquées* étaient graves . — Que de pertes nous ont *causées* les orages *multipliés* qu'il y a *eu* cette année ! — J'ai fait tous les sacrifices que j'ai *dû* . — Le peu de troupes qu'il a *rassemblées* ont *tenu* ferme dans leur poste. — Les bontés que vous m'avez *fait* sentir me donnent le droit de me servir d'un nom si tendre. — Je dois compter pour rien les jours que j'ai *passés* dans l'oisiveté et que j'avais *cru* que je vous consacrerai . — Quand je trouvais la fortune si favorable , je crus qu'il fallait en profiter : le succès me donna des desseins que je n'aurais pas *osé* concevoir. — Dieu nous a *permis* de tout comprendre dans l'univers , *excepté* son action et sa puissance. — Cette pauvre fille s'est *coupée* ? Oui, elle

s'est *coupé* le doigt. — Ces bonnes dames se sont *intéressé* au sort de ces malheureux ; en agissant ainsi , ces dames se sont *préparé* bien des tribulations. — A quoi bon compter les jours qu'on a *vécu* ? — Ils ont été *exempté* des charges publiques , *attendu* leurs infirmités. — Elle a trop *gémi* sur son destin. — Les secours que l'on vous a *offert* , madame , et que je vous ai *vu* dédaigner , vous auraient été cependant fort utiles. — Les avocats que j'ai *entendu* plaider ont compromis leurs causes . — Il a *quitté* la route qu'il avait *résolu* de suivre . — Cet homme a fait plus d'exploits que les autres n'en ont *lu* . — Le hasard les avait *fait* naître le même mois , et tous deux moururent presque au même âge. — Il y a eu de meilleurs poètes que Voltaire , il n'y en a point eu de mieux *récompensé* . — Des poètes ! comptez , messieurs , combien nous en avons *vu* de nos jours ! — L'eau n'est point un élément , comme on l'avait *cru* jusqu'au siècle dernier. — Je l'ai *vu* , cette grande cité ! —

Սրբազրեիի.

ՎԵՐՁ

s'est coupé le doigt. — Ces bonnes dames se sont *intéressées* au sort de ces malheureux ; en agissant ainsi , ces dames se sont *préparé* bien des tribulations. — A quoi bon compter les jours qu'on a *vécu*? — Ils ont été *exemptés* des charges publiques, *attendu* leurs infirmités. — Elle a trop *gémi* sur son destin. — Les secours que l'on vous a *offerts*, madame, et que je vous ai *vue* dédaigner, vous auraient été cependant fort utiles. — Les avocats que j'ai *entendus* plaider ont compromis leurs causes. — Il a *quitté* la route qu'il avait *résolu* de suivre. — Cet homme a fait plus d'exploits que les autres n'en ont *lu*. — Le hasard les avait *fait* naître le même mois, et tous deux moururent presque au même âge. — Il y a eu de meilleurs poètes que Voltaire, il n'y en a point eu de mieux *récompensé*. — Des poètes ! comptez, messieurs, combien nous en avons *vus* de nos jours ! — L'eau n'est point un élément, comme on l'avait *cru* jusqu'au siècle dernier. — Je l'ai *vue*, cette grande cité ! —

Urpuqrhuq.

Յ Ա Ն Կ

ԱՅՆ ԲԱՅԵՐՈՒՆ

ՈՐՔ

ՆԱԽԴՐԻԻ ԿԱՄ ԱՆՆԱԽԴՐ

ԱՆԵՐԵԻՈՅԹ ԽՆԴԻՐ

Կ' ԱՌՆՈՒՆ

Յ Ա Ն Կ (1)

ԱՅՆ ԲԱՅԵՐՈՒՆ

Ո Ր Ք

ՆԱԽԳԻՒԻ ԿԱՄ ԱՆՆԱԽԴԻՐ

ԱՆԵՐԵՒՈՅԹ ԽՆԴԻՐ Կ'ԱՌՆՈՒՆ

Կան մի քանի բայեր, որոնք իրենց խնդիր
եղող աներեւոյթէն առաջ նախադրութիւն մը
կ'ուզեն, ինչպէս. *Il aime à jouer.*

Կան ուրիշներ ալ որոնք առանց նախադրու-
թեան աներեւոյթ խնդիր կ'առնուն, ինչպէս.
Il prétend maîtriser la fortune.

Իսկ այն բայերն՝ որք անպատճառ պարտին
նախադրութեամբ մ'աներեւոյթ խնդիր առնուլ,
ատոնց մէջ եւս կան այնպիսիներ որք à նախ-
դրիւ աներեւոյթ խնդիր կ'ուզեն, ինչպէս. *Ap-
prenez à obéir ;* և ուրիշներ՝ որք de նախդրիւ,
ինչպէս. *Il désespère de le corriger.*

Ի վերջոյ, պէտք է գիտնալ թէ կան մի քանի
բայեր ալ, որք՝ ըստ պարագայից, à կամ de

(¹) Կցելով մեր սոյն աշխատութեան եւ այս
ցանկն, կը յուսամք օգտակար լինել եւ նոցա՝ որք
կ'զբաղին Ֆրանսական շարադրութեամբք:

Նախդրիւ աներեւոյթ խնդիր կ'առնուն, ինչպէս .
Commencer à lire ; commencer de dîner.

Առանց նախադրութեան աներեւոյթ խնդիր
առնող քայերն են

Aimer mieux	Faire	Savoir
Aller	Falloir	Sembler
Compter	Imaginer (s')	Sentir
Croire	Laisser	Valoir mieux
Daigner	Oser	Venir
Devoir	Penser	Voir
Entendre	Pouvoir	Vouloir
Espérer	Prétendre	

Ա նախադրութեամբ առնող քայերն են

Abaisser (s')	Appliquer (s')	Avilir (s')
Aboutir	Apprendre	Avoir
Abuser (s')	Apprêter (s')	Balancer
Accorder (s')	Aspirer	Borner <i>և</i> (se)
Acharner (s')	Assigner	Chercher
Aguerrir <i>և</i> (s')	Assujettir <i>և</i> (s')	Complaire (se)
Aider	Attacher (s')	Concourir
Aimer	Attendre (s')	Condamner <i>և</i> (se)
Animer (s')	Autoriser	Consentir

Consister	Exciter <i>u</i> (s')	Plaire (se)
Conspirer	Exhorter	Plier <i>u</i> (se)
Consumer (se)	Exposer (s')	Préparer <i>u</i> (se)
Contribuer	Fatiguer (se)	Prétendre
Convier	Habituer (s')	Provoquer
Coûter	Hasarder (se)	Réduire
Décider	Hésiter	Renoncer
Déterminer (se)	Instruire	Répugner
Dévouer	Inviter	Résigner (se)
Disposer <i>u</i> (se)	Mettre (se)	Résoudre (se)
Donner	Montrer <i>u</i> (se)	Réussir
Dresser	Nécessiter	Servir
Employer <i>u</i> (s')	Obstiner (s')	Songer
Encourager <i>u</i> (s')	Offrir (s')	Suffire
Engager	Parvenir	Tarder
Enhardir (s')	Pencher	Travailler
Enseigner	Penser	Viser
Entendre (s')	Persévérer	Vouer <i>u</i> (se)
Exceller	Persister	

De նախադրուքեամբ առնող բայերն են

Absténir (s')	Ambitionner	Brûler
Accuser <i>u</i> (s')	Applaudir (s')	Blâmer
Achever	Appréhender	Cesser
Affecter	Avertir	Charger (se)
Affliger (s')	Aviser (s')	Commander

Conjurer	Flatter (se)	Promettre <i>u</i> (se)
Conseiller	Frémir	Proposer <i>u</i> (se)
Contenter (se)	Gémir	Punir
Convenir	Glorifier (se)	Rappeler (se)
Craindre	Hâter	Recommander
Dédaigner	Imputer	Refuser
Défendre	Indigner (s'')	Regretter
Défier (se)	Ingérer (s')	Réjouir (se)
Désespérer	Inspirer	Repentir (se)
Désirer	Jurer	Reprocher <i>u</i> (se)
Détester	Manquer	Résoudre (se)
Différer	Méditer	Rire
Dire	Mêler (se)	Risquer
Disconvenir	Menacer	Rougir
Discontinuer	Mériter	Sommer
Dispenser	Négliger	Souffrir
Disculper (se)	Nier	Souhaiter
Dissuader	Ordonner	Soupçonner
Empêcher	Pardonner	Souvenir (se)
Entreprendre	Parler	Suggérer
Etonner (s')	Permettre (se)	Supplier
Enrager	Persuader (se)	Tenter
Eviter	Piquer (se)	Trembler
Excuser (s')	Plaindre	Vanter (se)
Feindre	Prescrire	
Féliciter	Presser (se)	

ՀՐԱՀԱՆԳ 1°.

*Դիր, ի պահանջել հարկին, հետևելու պար-
սպանութեան յեջ գտնուած գիծերուն տեղն օ
կամ de նախադրութեանց յին :*

La religion nous apprend — obéir aux puissances, — respecter nos maîtres, — souffrir nos égaux, — être affables envers nos inférieurs, — aimer tous les hommes comme nous-mêmes.

L'ennui, qui ne manque jamais — accompagner l'oisiveté est un avertissement naturel de la nécessité du travail.

Il n'y a rien que les hommes aiment mieux — conserver et qu'ils ménagent moins que leur propre vie.

Il faut — rougir — commettre des fautes et non — les avouer.

Nous devons — travailler — nous rendre dignes de quelque emploi ; le reste ne nous regarde pas, c'est l'affaire des autres.

Prétendre — trouver le repos en ce monde, c'est vouloir — faire un canapé d'un buisson d'épines.

La raison se compose de vérités qu'il faut — dire et de vérités qu'il faut — taire.

Nous aimons mieux — voir ceux à qui nous faisons du bien que ceux qui nous en font.

Toutes les personnes qui aiment — railler ont dans le cœur une malignité secrète.

Il y a dans certains hommes une certaine médiocrité d'esprit qui contribue — les rendre sages.

On croit faire grâce à des malheureux, quand on n'achève pas — les opprimer.

La vérité s'est cachée dans la solitude où elle se plaît — vivre en silence ; pour la posséder, il faut, pour ainsi dire, — s'exiler du milieu des hommes.

Nous croyons — avoir assez fait pour la raison quand nous l'avons prêchée aux autres.

Les mourants qui parlent dans leurs testaments peuvent — s'attendre — être écoutés comme des oracles.

On ne s'est peut-être jamais avisé — s'affliger — n'avoir pas trois yeux, mais on est inconsolable de n'en avoir qu'un.

Il y a dans le cœur de celui qui prie un fonds de bonne volonté qui le dispose — embrasser et — sentir la vérité.

Les enfants doivent — obéir à leurs parents.
Le soleil ne manque jamais — servir les

hommes qui ne peuvent — se passer de lui.

L'exemple et les discours de ces trois illustres citoyens achevèrent — enflammer les esprits.

Celui qui règne dans les cieux , et de qui relèvent tous les empires , à qui seul appartient la gloire , la majesté et l'indépendance , est aussi le seul qui se glorifie — faire la loi aux rois , et — leur donner , quand il lui plaît , de grandes et de terribles leçons .

Si les dieux me refusent — vous posséder sur la terre et à la lumière du soleil , peut-être ne me refuseront-ils pas — voir au moins votre ombre dans le royaume de la nuit.

Femme , levez-vous ; on ne doit — se prosterner que devant Dieu .

Il se mit — marcher devant lui.

Les dieux voulurent — naître parmi les Egyptiens , parce qu'ils sont les plus reconnaissants des hommes.

L'aurore ne tarda pas — paraître.

Nous nous hâtâmes — descendre pour remercier la pauvre famille de l'hospitalité que nous avions reçue .

Je n'aurais jamais songé — désirer une autre vie que celle-là.

Un esprit divin semblait — animer du même souffle les maîtres et les disciples.

A la tombée du jour, nous l'aidâmes — mettre sa barque à flot et nous partîmes.

Il m'offrait sa bourse, j'ai refusé — m'en servir.

Fuyez, Télémaque, fuyez ! on ne peut — vaincre l'amour qu'en fuyant. Contre un tel ennemi, le vrai courage consiste — craindre et — fuir.

O que les rois doivent — prendre garde aux guerres qu'ils entreprennent !

L'armée se disposait — partir.

L'inceste triomphait sur la terre ; mais le ciel se hâta — en arrêter le cours.

Je commençai cet ouvrage en 1757 ; je n'ai cessé — y travailler depuis .

Je lui apprenais — lire et — écrire en lui faisant épeler les lettres sur mes livres et en lui tenant la main pour lui enseigner — les tracer .

Seigneur, daignez — visiter cette demeure pendant la nuit, et — en écarter les vains songes !

Quand je fus plus tranquille, Apollodore, mon hôte, me proposa — retourner à l'Académie.

Je me dispense — parler de toutes les manœuvres dont je fus témoin.

Pauvre exilé ! cesse — gémir.

Les enfants commencent leurs exercices de très-bonne heure, quelquefois même à l'âge de sept ans : ils les continuent jusqu'à celui de vingt. On les accoutume d'abord — supporter le froid, le chaud, toutes les intempéries des saisons ; ensuite — pousser des balles de différentes grosseurs, — se les renvoyer mutuellement.

Il vaut mieux — périr en combattant pour la patrie que la vaincre et triompher d'elle.

Philoctète , si longtemps malheureux et abandonné dans l'île de Lemnos , ne craignez-vous point — retrouver de semblables malheurs dans une semblable guerre ?

Je pense que de temps en temps , peut-être même à chaque génération , la nature répand sur la terre un certain nombre de talents qui restent ensevelis lorsque rien ne contribue — les développer, et qui s'éveillent comme d'un profond sommeil lorsque l'un d'entre eux ouvre par hasard une nouvelle carrière.

J'étais si saisi de respect et d'admiration, que j'hésitais — répondre.

Je vous ai commandé — partir tout - à - l'heure.

Je la punirai — avoir trahi sa foi.

Je ne puis — te blâmer — avoir fui l'infamie.

Pardonnez - moi , jeunes élèves , — arrêter votre pensée sur des idées si austères.

Oui , je vous injurierai jusqu'à ce que je vous aie guéri de votre paresse . Je ne vous reproche point — souper tous les soirs avec M. de la Poplinière , je vous reproche — borner là toutes vos pensées et toutes vos espérances .

Comment oses - tu — te moquer du fils de Jupiter ?

Je ne puis — m'empêcher — vous répéter encore deux ou trois choses que je crois très - importantes pour votre conduite .

BB Eyüp Sultan Halk ve Çocuk Kütüphanesi

ERM1061

255.07.02.01.06.00/

